



Szentandrás Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

2000. március

Ára: 62 Ft

VI. évfolyam, 3. szám

Hiador (Jámbor Pál) Kossuth

Háromszáz évig várt rád nemzeded -
Nemrég jövel s több század életed.
atyád a nép volt, nevelőd a vész,
Vész karja a legjobb baráti kéz.
Véres pallos függ álmaid felett,
De egy nemzet, ki őrizi éltedet.
Szónok, kitől a zsarnok vére fagy,
Rákóczy égből kitört lelke vagy.
Hullám, mit a vértenger felvetett,
Hogy elmerítsd, vagy vidd fel népedet.

Mi a szabadság? Isten szép ege
S lelked e kinyílt égnek gyermeke.
Börtönbe láttad első sugarát,
Rabtársul ott találtad a hazát.
S e két rabtestvér szenvedése nagy -
Sok százados fájdalmak ajka vagy,
Szellő, patak, villám, tenger, vihar,
Hogy sir a lélek, sir rá a magyar.

Beszélj, beszélj, e nemzet téged ért,
Ad életet, vért minden hangodért.
Előre uj Washington! ez neved,
Vidd a szabad világba nemzedet,
Kezedben van minden nép zászlaja,
Utánad megy, mint árnyad, a haza.
Törd össze a zsarnokság láncait,
emeld fel a népek szent trónjait;
Teremts egy új kort, új hazát nekünk -
Te benned lesz halhatatlan nemzetünk.

Ha lesz egy nap, hol millió szemek
Mint egy szivből egy könnyet ejtenek,
Ha lesz egy sír, hol reményt nem lelünk,
Hisz életed örökké kell nekünk -
Emléked egy hazának fénye lesz,
Soká mondjuk: Kossuthnak lelke ez!

(1847)



A TARTALOMBÓL

Millennium	5. oldal
Jön a kábeltelevízió	8. oldal
Rövid hírek	8. oldal
A Helytörténeti Egyesület hírei	12. oldal
Irodalmi sarok	13. oldal
Nagycsaládosok élménybeszámolója	14. oldal
Nemzetközi családi nap	15. oldal
Számítástechnikai tanfolyam	15. oldal

A BOLDOGABB CSALÁDOKÉRT!

A Magyar Katolikus Püspöki Kar körlevele a hívekhez és minden jóakaratú emberhez a házasságról és a családról Magyarországon

1.2. A család és a házasság jele- ne: változó korunk hatásai

1.2.1. Gazdasági és társadalmi tényezők

11. Ha meg akarjuk érteni a családnak és a házasságnak az elmúlt évtizedekben végbement változásait, mindenekelőtt azt a *változásban levő világot* kell áttekintenünk, amelynek része a család és a házasság is. Ezt vizsgáltuk meg *Igazságosabb és testvériesebb világot!* című körlevelünkben. Akkor tett megállapításainkat nem ismételjük meg. Mindössze néhány olyan tényre hívjuk fel a figyelmet, amely szorosabban kapcsolódik a család és a házasság mai magyarországi viszonyainak megértéséhez.

12. A nyugati társadalmakban az elmúlt két évszázadban olyan *változások* zajlottak le és folytatódnak ma is, amelyek a mindennapi életet és az emberek gondolkodását alapvetően meghatározzák. E folyamatok századunk második felében *felgyorsultak*. Európa keleti fele a szocialista rendszer miatt évtizedekig különleges helyzetben volt. Mégis a nyugatra jellemző irányokban és módokon fejlődött, csak lassabban. 1989 után a változások itt is fölerősödtek, sokféle, ellentmondásos, helyenként kaotikus formát öltve. Bár mind nyugaton, mind keleten országoként, régióként számos eltérést találunk, jól kirajzolhatjuk e folyamatok néhány általános jellemző, főbb vonását.

A *korunk jellemzésére* használt leggyakoribb jelzőket főleg megismételjük. A század nagy ideológiáinak csődje közismert. Mindenki egyetért abban, hogy átrendeződnek a sok évszázados (helyenként ezredéves) hagyományok, általánossá válik a fogyasztói szemlélet, a társadalom eltömegesedik, a média behatol a mindennapokba és a magánéletbe, sokak gondolatvilágát egyre inkább kitölti egyfajta virtuális valóság, újfajta függőségbe kergetve őket. Számosan elfordulnak a történelmi egyházaktól, ugyanakkor viszont hamis, nemegyszer veszélyes

látszatvallási élményekben keresnek kielégülést.

A modern életforma sokféle biztonságot és kellemes élményt kínál, ennek ellenére növekszik a *válság* tudata, az emberek fokozódó elégedetlensége önmagukkal és a társadalommal, s ez reményt adhat arra, hogy új, józanabb gondolkodás kerekedik felül. Ezt sürgeti az is, hogy világunk egyre több oldalról vált fenyegetetté. A nukleáris katasztrófa változatlanul reális lehetőség maradt, közben azonban a tömegpusztítás több más lehetősége jelentkezett: globális méreteket öltött a környezet-szennyeződés, mindennapjainkat sújtja a kiterjedt bűnözés, új - a civilizációval sokban összefüggő - betegségek és járványok bukkanak fel. II. János Pál pápa drámai szavai szerint korunk a „halál kultúrája” felé sodródik.

13. A világunkat általában jellemző változások jól megfigyelhetők Magyarországon is. Hatásuk gyökereiben érinti a *családokat és a házasságokat*. Erre mutat például a házasságkötések és a születések számának drámai csökkenése a nyugati világban és Európa keleti felében is. Napjainkra nyilvánvalóan válságba kerültek azok az európai családmodellek, amelyek a 18. századtól alakultak ki, és a 19. századra szilárdultak meg. Akadnak, akik ennek nyomán a családot idejétmúlt intézménynek tartják, s annak haláláról beszélnek. Mások egyrészt az egyén boldogulását, másrészt a társadalom működését látják veszélyeztetve a család ezredvégi átalakulása következtében. Pedig mindnyájunk élete valamilyen módon a családhoz kötődik, több szálon is. A legtöbben családban nőnek fel, majd házasságkötéssel saját családot alapítanak, végül pedig a szülők tagjává lesznek gyermekeik családjának. A magyar társadalom túlnyomó többsége - mintegy nyolc és fél millió ember - családban él, a családok száma közel hárommillió. A család az emberek életének a legáltalánosabban elterjedt és

elfogadott kerete, és fontos szerepe van a társadalom életének megszervezésében is. A közvélemény ma is a családot tartja az emberi boldogság egyik legfontosabb eszközének és értékének. Az emberek többsége nem nézett még szembe avval a ténnyel, hogy a *család* szerepe a korábbi időkhez képest *megváltozott*. Ebben jelentősen közrejátszott a gazdasági-társadalmi helyzet változása, de a családról és a házasságról alkotott szemlélet átalakulása is.

14. Korábban a tulajdon birtoklása döntő szerepet játszott az emberek életében. A *modern társadalmakban* viszont fontosabbnak tartják az egyéni képességeket, az egyéni teljesítményt és a személyes kapcsolatokat. Átalakultak a vagyon formái. Könnyebben és szabadabban lehet ma állást, sőt életformát változtatni, mint korábban. Gyakorivá lett a lakásváltoztatás, a költözés, esetleg más vidékre vagy más országba is. A tanulás és a sikeres karrier, nemritkán a változó piaci környezet lehetővé, gyakran szükségessé tette, hogy az emberek életük folyamán különböző területeken képezzék magukat, különféle beosztásokban, munkahelyeken dolgozzanak. Egyre általánosabb és természetesebb az igényük arra, hogy önállóan alakítsák életpályájukat, szakmai karrierjüket.

15. Úgy látjuk, hogy korunkban nem csak a gazdasági élet került a szabadverseny irányítása alá, de a társadalom életét is áthatja a versengés. Ez próbára teszi az erre a helyzetre felkészületlen családot, sőt megjelenhet a családokon belül is. Korábban a patriarchális családi forma volt az általános. Ma viszont a nők többsége is kereső munkát vállal. Ennek oka részben a nők megváltozott azonosságtudata, jogos igényük a továbbtanulásra és az önálló szakmai teljesítményre, másrészt nemritkán az, hogy a családfő jövedelme nem elég a család fenntartásához vagy az általuk kívánt életszínvonal eléréséhez. A kétkeresős

családmódel következtében jelentősen átalakult a családok időbeosztása, az egyes családtagok közti munkamegosztás, és kevesebb idő jut egymásra, a gyermeknevelésre. A férj és a feleség más-más munkakörben dolgozik szakmai érdeklődésük, jövedelmük és kapcsolatrendszerük eltérő lehet, az érvényesülésre is különböző esélyeik vannak. Az egyikük talán tanulhat, szakmai sikereket érhet el, a másikuk esetleg nem. Gyakran kulturális és emberi igényeik is eltérnek egymástól. Mindez könnyen megoszthatja a család életét.

16. Az 1970-es évektől kezdve Magyarországon lehetőség nyílt arra, hogy az emberek külön munkával többletjövedelemhez jussanak. Ennek következtében széles körben elterjedt az az önkizsákmányolás, amely az egészségi állapot általános romlásához és gyakran korai halálhoz vezetett. Ez ma sem változott lényegesen. A leginkább érintett középkorú férfiak jelentős része ma is napi 12-14 órát dolgozik, s *főleg emészti testi-lelki egészségét*. A magyar férfiak maximális életkora 8-10 évvel alacsonyabb a nyugat-európai átlagnál, holott 1970-ben még nem volt számottevő a különbség. A helyzet hasonló a 45 éven felüli, aktív korú nők körében is. E tekintetben a rendszerváltozást követő években sem látunk lényeges javulást. Más családoknak viszont a *munkanélküliség* jelent folyamatos fenyegetettséget - főleg az alacsonyabban képzett rétegekben. Az állami és a szövetkezeti vagyon újraelosztása csupán kevesek hozta, ebből a társadalom zöme kimaradt. Miközben egyesek kiugróan magas jövedelmekhez jutnak, sokan egyik napról a másikra elvesztik állásukat, s esetleg hosszabb időre munka nélkül maradnak. A tartós munkanélküliség különösen a fiatalok körében járhat súlyos egyéni és társadalmi következményekkel.

IRODALMI SAROK

175 éve született Jókai Mór (1825-1904)



A reformkor kezdetén, 1825. február 18-án Komáromban született a romantikus magyar irodalom egyik legnagyobb alakja. Polgári környezetben, polgárisodott körülmények között élő nemesi-értelmiségi család fia volt. Apja jogász. Maga is annak készül, de kora ifjúságától kezdve érdeklődik a festészet és az irodalom iránt. Jogász korában akadémiai dicsérettel nyer egy drá-

mapályázaton, ez eldönti sorsát. Már első novelláival sikereket arat, első regénye ismert fróvá teszi.

Neve összefonódott 1848. eseményeivel és Petőfi Sándorral. Vele Pápan osztálytársak voltak, és azonnal felismerték egymásban az irodalom iránt érdeklődő barátot. A forradalom előkészítői, de szeptember után útjuk kettéválik. Jókai azokkal tart, akik hajlamosak az egyezkedésre. A forradalom bukása után bujdosnia kell, amíg felesége (Laborfalvi Róza) használható hamis papírokat szerez neki. Ezekkel vészeli át a veszélyes időket.

Az elnyomatás szomorúságában a reménység kifejezője lesz. Szakadatlanul ír abban a gördülékeny, szemléletes stílusban, amelyet pátosz és de-

rűs humor egyaránt jellemez. „Műveiben nincs megalkuvás, nem hajlandó azonosulni semmiféle gyűlölettel, embertelenséggel, még nacionalizmusa is gyűlöletmentes, úgy tud lelkesedni a hazáért és mindenért, ami hazai, hogy közben magához öleli az idegeneket is. Csak a gonosznak nincs kegyelem nála.” (Hegedűs Géza)

A kiegyezés (1867) után műveiben - A kőszívű ember fiai, Fekete gyémántok, Az arany ember - a polgárisodó Magyarország képe vetődik előre. Közéleti személyiség lesz: képviselő, főszerkesztő (Esti Lapok 1849, Vasárnapi Újság 1854, Ústökös 1858), az MTA tagja, bankelnök. 1875-től a hazai polgári fejlődés útja egyre kevésbé tetszik neki. Attól

kezdve, hogy pártja a Habsburgok rendszerének kiszolgálójává válik, a politikában sem ismeri ki magát. Egyre jobban távolodik műveiben a valóságtól, ekkor születnek kiváló kalandregényei.

75 évesen újra nősül, fiatal lányt vesz feleségül, ezért támadások érik. A nagy romantikus író élete vége felé sokkal realisabban látja a világot.

„Szerette az embert, az életet, a szépséget, a jóságot, az igazságot - és ezt hirdette végzetlen képzelőerővel és szeretetre méltó szelídséggel. Ezt érzi még ma is az olvasó. Ez az oka annak, hogy mindmáig a legolvasottabb magyar írók között van.” (H.G.) 1904. május 5-én Budapesten halt meg.

Molnárné

Anyakönyvi hírek HALÁLOZÁS

Római Katolikus szertartás szerint eltemetett halottaink

NAGY MIHÁLYNÉ GONDA JULIANNA Fő út 62. sz. alatti lakos február 15-én elhunyt. Élt 89 évet. Gyászolják: leánya, fia, veje, menyje, unokák, dédunoka és a rokonsága.

SZENCI IMRÉNÉ GALA ROZÁLIA Dr. Dunay u. 8. sz. alatti lakos február 18-án elhunyt. Élt 84 évet. Gyászolják: leánya, veje, unokái és a rokonsága.

EGRI ANTALNÉ MRENA ANNA Szent László u. 78. sz. alatti lakos február 25-én hosszú szenvedés után elhunyt. Élt 70 évet. Gyászolják: férje, leányai, veje, unokái, dédunokája, testvérei, és az összes rokonsága.

HALASZ IMRE Nap u. 22. sz. alatti lakos március 2-án rövid betegség után elhunyt. Élt 58 évet. Gyászolják: felesége, leánya, fia, menyje, unokái, testvérei, sógorok és sógornők és a rokonsága.

ILYÉS SÁNDORNÉ KISS ROZÁLIA Zalán u. 1. sz. alatti lakos, március 4-én rövid betegség után elhunyt. Élt 85 évet. Gyászolják: nevelt leánya, veje, sógora és a rokonsága.

FAZEKAS MIHÁLY Hársfa u. 5. sz. alatti lakos március 11-én elhunyt. Élt 90 évet. Gyászolják: gyermekei, menyjei, vejei, unokái, dédunokái és a rokonsága.

NYUGODJANAK BÉKÉBEN!

REFORMÁTUS KÖZLEMÉNYEK

TEOLÓGUS NAP

Április 16-ára teológusnapot szervezünk, mely alkalmából Dr. Bolyki János Professzor Úr vezetésével a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának teológus hallgatói látogatnak el gyülekezetünkbe, és szolgálnak a vasárnapi Istentiszteleten. Szeretettel hívjuk Önöket erre az alkalomra.

Az Istentisztelet perselypénzét és az erre a célra érkezett adományokat a teológia számára továbbítjuk.

Húsvéti gyermeknap

Április 17-én 09.00-13.00 óráig gyermeknapot tartunk a református parókián, melyre szeretettel várjuk a gyermekeket.

Hock János

NEMZETI

Kabos Ede:

III.

Batu a tulsó parton ütött tábor. Homlokban a Sajó, jobbra a Hernád, balra a Tisza, hátul csupa sűrű erdőség. Akár el is rejtőzhetett Batu a tatárjaival a magyarok elől, olyan kedvező helyen állt a táborával. Ha elnézett a Mohi pusztán, jól látta az egész magyar sereget, mely nem volt kisebb az övéénél. De látta azt is, hogy a magyarok úgy körülsánczolták magukat szezerekkel, mintha mozdulni se akarnának, csak aludni.

S akkor azt mondta Batu az embereinek:

- Ne féljete bajtársak, mert akármennyien vannak is a magyarok, ügyetlenül vezeték őket s azért nem menekülhetnek meg a kezeink közül. Hiszen nyájmódra szűk akolba zárkoztak!

Aztán már be is akarta keríteni az egész nyáját, ahogy a magyar sereget nevezte. Szép lassacskán megindult a Sajó hidjához, ahová a magyarok még őrséget se állítottak. S ha egy orosz szökevény még idejében el nem árulja Batu tervét, talán ott fogják egy szálíg a magyarokat, a királyt is. Így azonban a király öcsce, Kálmán herceg és Ugrin érsek még jókor érkeztek a hidhoz s a már javában hömpölygő tatár áradatot visszatoronták. Heves volt a magyarság és különben is szívesen mutatott menekülést a tatár: hát úgy esett, hogy a magyarok a legelső összecsapásban már győzelmet köszöntöttek. Ujjongásuk verte föl a levegőt.

- Diadal! - áradt szét a magyar táborban s már kezdődött a magnum áldomás

Estére pedig győzelmes tudatban rakták le a fegyvert, hogy nyugodni térjenek. Csak Kálmán herceg és Ugrin érsek virrasztott a tábor fölött és talán a Gondviselés. (Mert akkor is virraszt a Gondviselés, ha gyarló földi ember azt hinné róla, hogy alszik.) A sereg azonban aludt az áldomás után és verben takarodó tatárokról álmodhatott. Takarodó tatárokról - hát hiszen takarodtak, de erdő rejtette a mozdulataikat s ahova takarodtak, az nagy temető hely volt: a szegény magyar sereg temetője. Az éjszaka homályában lassan visszazsálingóztak a Batu emberei s mire a magyar sereg rémülten kapkodott a fegyvere után,

a tatár már körül is kerítette. Hullott a nyíl, mint a zápor, némelyiken égő kanóc is volt, hogy legalább sátrat gyujtsion fel, ha embert nem talál. S amit nyíl meg nem ölt, kanóc föl nem gyujtott, arra égő haragjával vetette magát a tatár. El kellett a magyaroknak vesztenie a fejét s jó, hogy egy-két ember meg tudta őrizni a magát. Mert ezek mentették meg legalább a királyt, mikor már minden elveszett.

Micsoda haszna volt az estig! Erdőkön keresztül, mocsarakon át üldözte a tatár a futó magyarokat. Az erdőket rájuk gyujtották, a mocsarakba belekergették. A sebesült Ugrin érsek a Tisza mocsarába fúlt, Kálmán herceg Pest felé menekült, onnan Segesdre, onnan a halálba, mert ő is sebeibe halt, a király pedig egy-két hűséges emberétől kísérve futott rokonokhoz, szövetségeseihez, egyiktől a másikhoz és segítséget sehol, de zsarolt és üldözött mindenütt talált. A szegény magyar seregből pedig aki megmaradt és mocsarat, kúnt, tatárt elkerült, az elszéledt, mint polyva a szélben és erdők rengetegében, avarba temetkezve bujdokolt, hogy legalább hírmondó maradjon a rettenetes pusztulásból. Az eget lángok, a földet és folyókat vér füstölték pirosra s ez volt az egyetlen kiáltó szín az egész magyar hazában. Máskülönben szürke volt minden, mint az a hamu, melylyé a vad ellenség hazánkat égette.

Járhatott már a tatár feltartóztatás nélkül. Már ellenfelet alig talált, de vadászó kedve támadt s a bolyongókra, a rejtőzőkre vadászott. Ugy pusztította őket egyenkint, ahol érte, miután tömeg már a menekülőkből se került. S a végpusztulás e rémes napjaiban egyszerre sáskák lepték el a véres mezőket is. És együtt pusztíthattak; tatár és sáska. A tatár tette az embereket, a sáska az embereknek valót. Olyan lett az ország, hogy menekülő ha menekülővel találkozott, egymástól is menekültek. Mert minden vadállat közül az embertől riadt meg akkor az ember legjobban. Azt látta a legfélelmeesebb vadállatnak. Mégis, ha olykor hallott még arról egy menekülő, hogy Kadán, Kü-

küllő-várán, az Olt mellett, a Bárczaságban még ütköznek a magyarok, bár hiába: valahogy fölragyogott az arcza. Hála a Mindenhatónak, hogy mégis vannak még magyarok, akik fegyvert bírnak, akik haláltól nem félnek, akik futva is arra gondolnak valahol, hogy egyszer csak elmúlik a tatár, mint az árvíz s akkor kijöhetnek az erdő rejtekhelyeiből és talán újra építhetik, újra szépíthetik ezt a szegény, elhamvasztott országot...

IV.

Ugy tetszett aztán, hogy szinte hamar is virrad. A király pecsétjével levelek jutottak a bolygó magyarsághoz s valaki a király nevében biztatta:

- A kutyák vadságától, dühösségétől ne féljete, házaitokból ne merjete kimozdulni. Igaz ugyan, hogy váratlan szerencsétlenség következtében elvesztettük táborunkat, de Isten segítségével rövid időn mindent visszafoglalunk ismét s a harcot bátran megújítjuk. Imádkozzatok azért, hogy az Isten legyen irgalmas és engedje meg, hogy ellenségeink fejét összetörhessük.

Az üzenettől fölemelkedtek a csüggedt fejek, kigyultak a hamvadt szívek. Sokan visszatértek hajlékaikba, hogy buzgón imádkozzanak. S akkor lecsapott rájuk orvul a tatár. Ő volt az, aki a király megtalált pecsétjével visszaélt, leveleket íratott s a gyanútlan menekülőket így hálójába kerítette. Két oka is volt erre az orv csalásra. Először, ez volt a legbiztosabb mód, hogy senki se kerüljön ki körmei közül; és másodsor, szüksége volt a tatárnak munkás kezekre, hogy a földet megműveljék s a rabló csordának ne kelljen éhen vesznie. Fogoly, megkínzott papokkal leveleket íratott tehát, ráütötte a király pecsétjét s a visszazsálingózó magyarokat aztán azzal fogadta, hogy vagy fejüket veszi vagy megműveljék a földet. Nem maguknak, de ellenségeiknek. S eleget akadtak, akik a pusztaság életükért megígérték, hogy tatárnak műveljék a magyar földet.

Pedig csak halasztást kaptak ők is, nem kegyelmet.

Krónika maradt róla: Rogerius nagyváradi kanonoké, aki vé-

gigszenvedte a tatárjárást, szökött, visszatért, újra szökött és részese volt minden kínszenvedésnek, mely leszakadt a szegény magyarra. Mikor a tatárok Tamáshidát is elfoglalták és fölégették, a szegény kanonok megint futott.

Azt írja:

- Fölborzadának hajam szálai, testem remegni és alélni, nyelvem nyomorultan hebegni kezd, átlátván, hogy közel van az iszonyu halál pillanata, amelytől többé menekülni nem lehet.

Mégis futott, menekült. Szigeteken bujdosott, erdőkben rejtőzött és mint a többi menekülő, ő sem volt biztonságban. Mert kutyák módjára szaglászott a tatár még a nádasokban is s ahol menekült talált, levágta. Később a hamis királyi levelek őt is kicstalták s akkor Rogerius tatárt volt kénytelen szolgálni. De ő hamar észrevette, hogy a tatár kegyelem csak a munka idejére szól s az is kegyetlen kegyelem. És megint szökni próbált. Szolgájával meglapult egy patak gödrébe, amelyet galyakkal megveleltek takartak be. Ugy feküdtek mozdulatlanul, mint valami sírban, két napig. Nem egyszer hallották az üldöző tatárok lépteit, de visszafojtott lélegzettel állták azt is, ha rajtuk járt a tatár. Harmadnapon az éhség kergette ki önásott sírjukból. Keserű gyökereket kerestek legalább, hogy valamit rághassanak. S ahogy kétségbeesve kapaszkodtak egy fa tetejére, ahol rejtekből kémlelheték az egész vidéket: oh mi rémes kép tárult eléjük. Feldult falvak, dülő tornyok, lakatlan rompuszták. Ember sehol. Csak vérük piroslott a romokon. A mezőkön pedig a burjánból fehérlett sűrűn valami: de nem virág volt, hanem koponyák, emberi csontok. S ilyen úton kellett tovább menekülniök.

Rogerius nem tudta még akkor s akik vele egyidőben száz elhagyott tájról menekültek, azok se tudhatták, hogy a tatárhad közben már takarodik kifelé az országból. Honnan is tudhatták volna, hogy Ázsiában meghalt Ogatáj főkhán s Batu most már okosabbnak vélte hazasietni, nehogy távollétében többet veszítsen, mint amennyit az

D I C S Ő S É G Ü N K

Tatárjárás II. rész

elpusztított magyar földön nyerhet. A menekülők tehát szerencséről beszéltek, hogy tatár nem állta már útjokat, holott a tatár akkor az ország szélén pusztított már, csak úgy hazatérőben, mulatságból. S a magyar bujdosók egymásra akadtak és megismerhették közös nagy nyomorúságukat. De még mindig nem merészkedtek a városok közelébe. Nádasokban, mocsarak közelében, erdőkben éltek csoportostul s az volt az ünnepnapjuk, ha szomorú asszonyok lisztből és tört cserfahéjból valami ennyivalót sütöttek, amit boldogan neveztek el - kenyérnek. Oh hogy újra ehettek valamit, ami hasonlított a kenyérhez.

Mert az erdei tűz köré gyűlve, sírva emlékezvén a még nagyobb nyomorúságra, égő szégyenkezéssel vallották meg egymásnak a bujdosók, hogy emberhús-evésre is vetemedtek. A nyomorúság, az éhség, a gyötrelmek kiváltotta belőlük az állatot.

És járván az erdőket, kutatván a bujdosó társakat: tengődtek a magyar sivatagon a bujdosók. Most látták csak, hogy mit művelt a tatár végig a szerencsétlen országon. Oh nem is volt ez már ország! Temető volt, az is feldúlva. S akik benne jártak, talán nem is voltak eleven emberek, de kísértetek. Egyszer csak szállt a hír eleven sírról eleven sírra.

- Hazajött a király!

És a kísértetekbe élet szökött. A bujdosókból emberek lettek. A szürke romokra életszint füstött a nap. Valami csudálatos melegség áradt el a levegőben. Hazajött a király! Most már szerették a királyt. Most már volt tekintélye a királynak. Most már tudta a király, hogy szeretet az ő legnagyobb hatalma, szeretet az ő tekintélye, fegyvere, mindene...

V.

Emberek elpusztulnak, igazságok megmaradnak. A tatárjárás áldozatai temetetlenül heverték, lelkük elszállt, poruk földet termékenyítette: nincsenek. A magyar nemzet szent hivatását azonban tatár se rongthatta le. Az

emberek elvesztek, a nemzetnek meg kellett maradnia. S maroknyi magyarjaival a visszatért IV. Béla meg tudta cselekedni a csudát, hogy újjá teremtette a magyar hazát. A tatárjárás tüzeiben minden megtisztult. A király jobban lehajolt népéhez, a nép jobban felemelkedett királyához: a vérben nemesedett magyar föld pedig dúsan osztotta az áldást királyra, népre egyaránt. S a magasságos égben mosolyogva nézte a magyarok Istene, hogy a nyomorúságból is kihajt nemzeti dicsőségünk káprázatosan szép virága. Mintha kellett volna a tatár csapás: tanulságul királynak, népnek, mindenknek...

Álmodó papír, vagy valóság?

Még 1990 legvégén döntött úgy az akkor éppen csak megalakult képviselő-testület, hogy a közég legnagyobb terméből igazi Kultúrház - Művelődési Ház legyen, de csak egy terem.

A tervek elkészültek, az álom papírra került. Sőt ennél lényegesebb dolog is történt: elindult a munka, az építés, és 1992 nyarán az I. ütem (szociális rész) átadása, használatbavétele megtörtént, elkezdődött a II. ütem (Könyvtár). A munkákat az erre a célra alapított Békésszentandrás Kulturális Fejlődéséért Alapítvány irányította. Még a falazásra, a tetőre futotta a pénz, de a befejezésre már nem. Az épületrész így áll öt éve, és alapota nem javult, sőt a szándékos rongálók több kárt okoztak benne, mint az időjárás.

Az Önkormányzat pénztárcájából tavaly sem tudott a továbbépítésre forrást nyújtani az Alapítvány részére, de egy segítséget kérő levélre a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Pröhle Gergely közigazgatási államtitkár úr jóvoltából kétfélmillió forintot adományoz-

zott a befejezésre. Az időközben érkezett 1%-okból és pénzadományokból mindösszesen 2,5 mFt-ra növekedett összeg végre elegendő ahhoz, hogy a befejezéshez vezető úton elinduljunk.

A teljes befejezéshez még kb. 4 mFt szükséges, de az Alapítvány Kuratóriuma bízik abban, hogy idén is tud támogatást szerezni.

A 2000. február 29-én tartott kuratóriumi ülésen áttekintve a pénzügyi helyzetet és a kivitelezői ajánlatot, döntés született a továbbépítésről.

Az alapítvány tisztelettel felkéri a magánszemélyeket, cégeket, hogy pénzadománnyal lehetőségeikhez mérten segítsék a Művelődési Ház építésének teljes befejezését. Erre az újságban található csekk, vagy közvetlenül az Alapítvány számlájára: 11733058-20012168 utalható.

Egy kínai közmondás szerint: „A leghosszabb út is egy apró lépéssel kezdődik.”

Várjuk segítségüket, hogy valósággá váljon, ami még csak a papíron alszik.

Kozák János
a kuratórium elnöke

BESZÁMOLÓ

Békésszentandrás Kulturális Fejlődéséért Alapítvány 1999. évi pénzforgalmáról

1999. évi alapítványi bevételek:

Vértessy Társastáncklub támogatásához befizetés 131.000 Ft

Bankkamat jóváírás 60.021 Ft

APEH 1% személyi jövedelemadó 130.243 Ft

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától könyvtárépítésre 2.000.000 Ft

Önkormányzati támogatás képviselői tiszteletdíj felajánlásból 451.000 Ft

1999. évi bevételek összesen: 2.772.264 Ft

1999. évi alapítványi kiadások:

Nyomtatvány, posta, banki kezelési költség: 9.246 Ft

Vértessy Társastáncklub rendezvényeire 41.000 Ft

Hunyadi SE támogatására 20.000 Ft

Sportérem vásárlására sportrendezvényre 20.000 Ft

Művelődési Ház tető és színpad javítás 115.000 Ft

Művelődési Ház színpadi függönyéhez Önkormányzatnak átadás 110.000 Ft

Iskola részére fénymásoló beszerzése 310.000 Ft

1999. évi kiadások összesen: 625.246 Ft

1999. évi bevételek és kiadások egyenlege: 2.147.018 Ft

1999. évi nyitó bankszámlae egyenleg: 504.760 Ft

Alapítvány bankszámláján lévő pénzösszeg 1999. december 31-én 2.651.778 Ft

Betétbe helyezett alapítványi törzstőke 250.000 Ft

Alapítvány pénzvagyona összesen: 2.901.778 Ft

Békésszentandrás, 2000. február 29.

Kozák János
kuratórium elnöke



MILLENNIUMI OLDAL EMLÉKMŰ

A Képviselő-testület február 28-án tartott ülésén döntött a Szentandrás Millenniumi Emlékmű művészeti tervéről. A testületi ülésen részt vevők megtekinthették az elképzelést. Lóránt János Munkácsi díjas festőművész az emlékműről makettet és festményt készített. A leírás helyett a leghitelesebbet, Lóránt János leírását közkinccsá teszem.

„Békésszentandrás - András-kereszt Jó pár éve fogalmazódott meg bennem, milyen szép lenne - a pléh-krisztusok mintájára - egy „pléh-szentandrás” állítani a falu határában.

Első elképzelésem egy teljes mértékben a népi-naiv művészet alapuló terv volt. Festett fakereszt festett bádoggal figurával és bádogos munkával díszített körülvevő kerítés - valahol az út mentén - ahova a falu népe András napkor kivonulhat köszörözni.

A második elképzelés - a két híd közé - a vízre helyezi a keresztet. (Szent András a halászsok védőszentje is.) Ez a megoldás egy igen érdekes látványt nyújtana, bár ez esetben a fi-

nom népművészetre jellemző részletek - a távolság miatt - nem érvényesülnének.

A község képviselő-testülete és a kulturális bizottság másfél éve foglalkozik aktívan a kértéssel.

Hosszas keresgélés és mérlegelés után az a vélemény alakult ki, hogy legjobb megoldásnak látszik - a keresztet a két híd közé, a község háza alatti parton egy kis benyúló földnyelvre helyezni.

Ugyanakkor a lejtőt teraszosan alakítani, mely lelátóként is szolgál és kisebb előadások, megemlékezések rendezésére is alkalmas.

Az András-kereszt itt már valóban csak kereszt formában jelenik meg a benyúló részre helyezve, és figyelembe véve a víz, a tükröződés, az esti megvilágítás hatásait, igen érdekes látvány jöhet létre.

A kereszt anyaga chrom-acél, így a fémesen csillogó - szinte jellel egyszerűsített forma - és a természeti környezet igen hatásos kontrasztot biztosítana.

A képviselő-testület és a kulturális bizottság ezt az elképzelést támo-

gatja, sőt része lesz az ezredfordulós programoknak.

Átadását 2000. november 30-án, András napjára tervezik, és ez alkalommal rendezik meg első ízben a Kárpát-medencében található Szent András nevű települések találkozóját.

A keresztet övező kis parkban köveket helyeznének el, melyeken a települések nevei szerepelnek.

Előreláthatólag 5-10 éven belül a 44-es sz. főútvonal elkerüli majd a falut. Így mód nyílik arra, hogy az András-keresztel szembeni parton a két híd közé eső részt sétánnyá alakítsák.

Ebben az esetben már nem csak a két hídról, hanem sétányról is élvezhető lesz a kereszt látványa.

Az emlékmű megvalósításának első szakasza ezzel az aktuálissal lezárult. Köszönet mindazoknak, akik ebben részt vettek. Mindenekelőtt megemlíteném az elmúlt és a mostani ciklus Művelődési Bizottságát a Millenniumi Emlékbizottságot a Pénzügyi, Gazdasági és Településfejlesztési Bizottságot, az egész

Képviselő-testületet, az ARGOMEX Kft-t. Személy szerint kiemelném Lóránt János tevékenységét az alapötletért és a számtalan variáció elemzéséért és Sinka Brigitta sakk-nagymester munkáját, aki aprólékos munkával a végleges változatot tudta láttatni, meggyőzte hallgatóságát a legjobbról, konszenzust teremtett ötletével.

A második szakasz a megvalósítás már megkezdődött. A kivitelezés pénzügyi forrásához a Képviselő-testület egyhangúlag felajánlotta egyhavi tiszteletdíját és felhívással fordul a község lakosságához vállalkozásaihoz, hogy ajánlják fel segítségüket a megvalósítás sikeréhez.

A támogatókat meg kívánjuk öröközni az utókor számára. Az építkezés állásáról folyamatosan fogjuk tájékoztatni a Tisztelt Olvasót. A makett a Polgármesteri Hivatal folyosóján megtekinthető.

Sinka József
polgármester

Községünkben megnyílt a Millenniumi év

Olvasóink előző számunkból már értesülhettek a község jubileumi rendezvényeiről. Március 4-én a Millenniumi Emlékbizottság által rendezett megnyitóval hivatalosan is megkezdődött az ünnepségsorozat. Ez alkalommal megtisztelte jelenlétével településünket Domokos László országgyűlési képviselőnk, aki a Megyei Millenniumi Emlékbizottság elnöke.

Bódi Etelka Reményik Sándor egy gyönyörű versét szavalta, majd Aszódi Erika 5. osztályos tanuló előadásában hallhattuk a Megkötöm lovamat... kezdetű népdalt. Gyönyörű pillanatokat szerzett.

Hévízi Róbert képviselő úr, a kulturális bizottság elnöke köszöntötte megnyitó beszéddel a jeles eseményt. Megemlékezett községünk múltjáról, történelméről, majd idézett Orbán Viktor miniszterelnök úr ugyanezen alkalomból elhangzott beszédéből.

Országgyűlési képviselőnk is meleg szavakkal, jókívánságaival indította útnak a 2000. év alkalmából szervezett eseménysorozatot.

A beszédek elhangzása után lelkes fiataljaink korabeli ruhákban előadott palotással nyitották meg jelképesen a millenniumi évet. (Kiss Éva irányításával tanulták be.)

Az ünnepség részeként községünk kis hagyományörzőit avatták ezután jelképes koronaörökké Tóth Zoltánné vezetésével. Fogadalmat tettek, hogy olyan odaadással őrzik szülőfalujuk hagyományait, ahogyan a koronaörök vigyázták hazánk legbecsebb ereklyéjét. Az ünnepség szép pillanata volt, amikor saját kezűleg készített nemzetarsolyokat nyújtottak át a vendégeknek, melyeket Zeitler Róbertné segítségével készítettek. Strassburger Gyöngyi aljegyző asszony itt köszöntö meg Kun Jánosnak annak a rajznak az elkészí-

FELHÍVÁS

Békésszentandrás Nagyközség Képviselő-testülete felhívással fordul mindazon állampolgárokhoz, vállalkozásokhoz, társadalmi és civil szervezetekhez, akik az ezredforduló alkalmából felállítandó MILLENNIUMI EMLÉKMŰ megépítéséhez anyagilag hozzá tudnak járulni.

Adományaikat a Békésszentandrás Kulturális Fejlődéséért Alapítvány 11733058-20012168 számú számlájára kérjük befizetni.

A befizetett összegről az Alapítvány igazolást ad, amely a hatályos adórendeletek értelmében elszámolható.

Csekk a Polgármesteri Hivatal pénztárából beszerezhető.

Képviselő-testület

tését, amely a leendő András-keresztet ábrázolja.

Befejezésül - a megszokottól eltérően - Vörösmarty Mihály Szózatát Hrnicsjár András előadásában hallhattuk. Emlékeztettek e sorok múltunkra, jelenünkre, és arra, hogy itt a Kárpát-medencében ennek a népnek, ennek az országnak élnie léteznie kell.

„A nagyvilágon e kívül nincsen számodra hely, Áldjon vagy verjen sors keze, Itt élned, halnod kell!”

Az eseményre emlékeztetőül az ünnepség után emlékfák ültetésére került sor a Katolikus templom mellett a Szt. Imre utca végénél, valamint a Székely-kapu mellett.

Molnárné

AZ ÖNKORMÁNYZAT TÁJÉKOZTATÓJA

Költségvetések

A Képviselő-testület 2000. február 28-án tartott közmeghallgatáson és az azt követő testületi ülésen tárgyalta és elfogadta az 1999. évi költségvetés végrehajtásáról és a 2000. évi tervezetről készült előterjesztéseket.

Az 1999-es év 345 millió Ft bevétellel és 343,8 millió Ft kiadással teljesült. A bevétel alapvetően biztosította a költségvetés végrehajtását, intézményeink - szigorú gazdálkodás mellett - akadálytalanul működtek.

A működési kiadások teljesítése jelentősen meghaladta az 1998. évi. A személyi juttatások 25%-kal, a dologi kiadások 25%-kal, a társadalom szociálpolitikai juttatások 13%-kal haladták meg az előző évi szintet.

A civil szféra támogatására is erőnkhez képest odafigyeltünk, a településen működő társadalmi szervezetek 3 millió Ft-os támogatásban részesültek.

Gondjainkat nehezítette az 1999. évi belvízhelyzet. Köz munkások foglalkoztatásával tovább folyt a csapadékvíz elvezető hálózat kiépítése. Lakossági belvízkarok elhárítására és az önkormányzati feladatellátást szolgáló ingatlanok kárelhárítására jelentős összeget fordítottunk. Felhalmozási kiadásaink között a tájrendezési beruházás befejezése (régii személtelerekultivációja), a Boeskaai utca útépítése a számítógéppark bővítése került elszámolásra.

Hiteleinket - kamataival együtt - határidőben törlesztettük. Hosszúlejáratú hiteleink 29,5 millió Ft-ról 20,3 millió Ft-ra csökkentek. A szállítói kötelezettségek is jelentősen csökkentek az előző évihez viszonyítottnak.

Az Önkormányzat vagyonmérlegében az eszközök-források összege az előző évihez viszonyítottan 15 millió Ft-tal nőtt. Sajnos a követelések növekedése intő jel, ezért az adóhátralékok felülvizsgálata és behajtása fontos feladat.

Az 1999. évi költségvetésről elmondható - és a számokkal is alátámasztott tények is bizo-

nyítják -, hogy az önkormányzat gazdasági helyzete túl van a mélyponton, a mutatók a stabilizálódás jeleit mutatják.

A 2000. évi költségvetési terv 316 millió Ft bevétel és kiadással számol.

A felhalmozási bevételek és kiadások terve 24 millió Ft. A terv 50%-át a korábban fejlesztésre felvett hitelek törlesztésére teszik ki, ezen túlmenően csupán az iskolai tornaterem és sportudvar ISM által is támogatott rekonstrukciójára, továbbá számítógépbeszerzésre kerül sor, 4,6 millió Ft pedig 2000. évi pályázatok saját forrására lett tervezve.

A Millenniumi Emlékmű felállításának költségeire és rendezvényeire 1 millió Ft-ot szánunk. Tervezzük a szennyvízhálózat beruházás folytatását központi pályázat útján elnyert forrás, és lakossági pénzek bevonásával.

Indokolt folytatni az útépitési és járdaépítési programot területi kiegyenlítő támogatás pályázattal és lakossági önerő biztosításával.

A Művelődési Ház könyvtári szárnyának befejezéséhez a beruházó - Kulturális Fejlődésért Alapítvány - számára az önkormányzat támogatást biztosított ahhoz, hogy a szükséges fedezet rendelkezésre álljon.

Ez évben el kell készíteni a Kálvin utcai Gondozóház bővítését, a vizesblokk kialakítását. Be kell fejezni a Gödényhalmi tájvédelmi beruházást.

A működési költségek bevételkiadási egyenlege 292 millió Ft. Az állami költségvetés Önkormányzatunk számára 173 millió Ft támogatást nyújt, a különbözetet saját bevételekkel kell biztosítani. Sajnos a legnagyobb erőfeszítések ellenére 49,8 millió Ft forráshiány mutatkozik a költségvetésben. A forráshiányt az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben lévő önkormányzatok kiegészítő támogatására kiírt pályázaton kívánjuk támogatásként elnyerni.

Az önkormányzat dolgozói a törvény által ajánlott bérezésben részesülnek, terv szerint a

személyi juttatások mintegy 5,2%-kal haladják meg az 1999. évi.

A dologi kiadások csak 97%-os mértékkel vannak figyelembe véve, a csökkenés oka az, hogy a belvizes felújítások 1999-es teljesítése nem vehető figyelembe bázisadatként.

A költségvetési terv elfogadásával egyidőben elkészült egy „Intézményi működtetés racionalizálási terv 2000. évre” című anyag, amelynek célja olyan intézkedések meghozatala, amely hosszú távon biztosítani fogja az intézmények működőképességét, feltárja a

lehetséges megtakarításokat, forrásokat, tovább folytatja az intézményrendszer korszerűsítését.

A Képviselő-testület által elfogadott 2000-es költségvetés megfelel a törvényi előírásoknak, biztosítja az Önkormányzat intézményeinek működéséhez szükséges feltételeket, fenntartható módon fejleszti a település infrastruktúráit, közelítve ezzel a lakosság elvárásaihoz és az Európai Unió csatlakozási feltételeihez.

Sinka József
polgármester

RÖVID HÍREK

*** Március 1-jétől egységesen az OZIRISZ Kft. végzi vállalkozásban a gyermek és szociális étkeztetést településünkön.**

*** A Képviselő-testület új külsős tagot választott a Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottságba. A megválasztott új tag HAMZA ZOLTÁN a testület előtt esküt tett. A település érdekében végzendő munkájához sok sikert kívánunk.**

*** Településünk ismét megrendezi a „Kihívás napját” 2000. május 31-én. A rendezvény fő**

felelőse Fabó István képviselő úr.

*** Március 1-jétől 16 fő közmunkás végez munkát a településen. folytatódik a belvízcsatorna-hálózat karbantartása, a közterületek gaztalanítása, gondozatlan fák rendbetétele. Kérjük a lakosságot is, hogy a lakóköznyezetükben lévő közterület, belvizek takarításában, vadon nőtt surjánok eltávolításában vegyenek részt ki-ki saját belátása szerint. Szép gondozott környezetben kellemesebb élni.**

Kóborló ebek!

Településünkön az utóbbi időben elszaporodtak a kóborló ebek, melyek veszélyeztetik saját és gyermekeink testi épségét, továbbá betegségek hordozóivá is válhatnak.

Felhívom az ebtartók figyelmét, hogy kutyáikat megfelelően táplálják, az utcára felügyelet nélkül ne engedjék ki, illetve az évente kötelező eboltásra vigyék el!

A kóborló kutyák befogásáról a Polgármesteri Hivatal intézkedik az ebtartó költség-

gére. „Aki kutyáját kóborolni hagyja, vagy a község belterületén felügyelet nélkül bocsátja utcára, vagy pórázon vezeti, illetőleg vadászterületen kolonc nélkül elengedi... 10.000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható.”

Amennyiben a fenti tényállás megvalósul, úgy szabálysértést kezdeményezek a kutyatulajdonos ellen.

Strassburger Gyöngyi
aljegyző

SZENTANDRÁSI MESTEREMBEREK

„Azt hiszem haraggal senki sem ment el tőlem”

Beszélgetés Sinka Gábor szabómesterrel

Sinka Gábor bácsi a község évek óta egyetlen férfi szabómestere. Amikor felkértem erre a beszélgetésre, nagy örömmel vállalta. Elsősorban a szakmáról kérdeztem. Egy olyan korszakban kezdte iparos életét, amelynek meghatározója volt a gazdasági világválság és a második világháború.

- Szeretettel köszöntöm a Szentandrási Híradó olvasóinak nevében, köszönöm, hogy vállalta ezt a beszélgetést.

- Örülök, hogy helytállhatok, segíthetek.

- Amióta ismerem, mindig ilyen jó kedélyű, mosolygós.

- Talán az életem is ennek köszönhető, de ez hosszú történet, még a katonaidőkből.

- Gábor bácsi mikor született? Hogy is történt az iskolába iratkozás? Korábban tetszett róla mesélni, ez egy érdekes történet.

- Ezerkilencszáztizennégy szeptember 1-jén születtem, és nem akart felvenni a Hajas kántor úr - ő tanította az első osztályt -, mert épp ez a nap volt a határ. De jó apám - biztosan érezte már, hogy nem sok van hátra - csak mondta, hogy erős legény már ez. Így aztán úgy írtak be, hogy augusztus 20-án születtem. Csak később javította ki F. Nagy Lajos tanár úr az ipari iskolában.

- Hogyan lett éppen szabó a mestersége?

- Azt hiszem öt éves lehettem. Jó anyám négyéves koromban meghalt, apám egy évre rá újra nősült. A Kozák mama felkúldött a tyúkpadlásra a tojásért. A kocsirúd, amibe kapaszkodtam, megindult lefelé, én ráestem és eltört a kezem. Rakták azt nekem tehénganajos, ecetes sárgafölddel - valami Sára néni nevű bábaasszony ajánlotta - de csak nem gyógyult. Nagyapa akkor elhozott Szerényi doktorhoz. Az mondta, hogy el van törve, de rosszul kezdett összeformálni, el kell újra törni. „El ne törje már!” - mondta nagyapám. Így begipszelték, kicsit görbén forrott össze. Leventének nem is soroztak be, de amikor katonának vittek, már nem számított. No hát így lettem szabó. Azt mondták, gyenge ennek a gyereknek a csontja, szabó legyen.

Akkor is kellett orvosi igazolás, mint ma. Illetékbélyeggel ellátott papíron a következő olvasható: Orvosi bizonyítvány

tanonc ügyben. Sinka Gábor 13 éves békésszentandrási lakos a szabó mesterségre alkalmas. Dr. Szerényi Miátovics Iván

- Kínél tanulta a mesterséget?

- A polgármesterünk nagyapjánál, Sinka Imre szabónál. Jó tanítómester volt. Csak egyszer ígért egy pofont. Nem volt akkoriban munka. Sokszor csak ültünk a műhelyben és olvastunk.

- Mi volt akkor egy tanuló bére?

- Mi annak idején minden évre egy mázsa búzát fizettünk és minden költséget vállaltunk.

nagyapám fizetett mindent. Akkor

is volt már OTI (mai TB) és nyugdíj járuléka is.

- Egyedül Gábor bácsi volt inasa?

- Én voltam az utolsó. A szerződésben az állt, hogy a tanuló letelte után köteles volt még három hónapig dolgoztatni, de nem nagyon volt munka. Így nem dolgoztam egy percet sem már őnála.

- Mikor telt le a tanulói idő?

- Ez 1927-ben volt.

- Milyen volt akkor egy tanulónak az élete?

- Az inas nem járhatott tánciskolába, nem mehetett bálba. A mozi azt nem tiltották, oda jártunk. De nem volt szabad például kocsmába menni sem. Figyeltek ránk a segédek. Azt megengedték, ha kugliztak. Mehettem állítgatni a babákat. Néha kaptam is egy pár fillért. Kuglizni, kártyázni a segédekkel nem volt szabad. A segéd úr a segéd úr, az inas az inas volt. Az inas előtte köszönt a segédnek. Mikorra én lettem segéd, már nem volt annyira jellemző ez a fölény. Még inas koromban történt meg velem a következő: Mrena Jancsi, aki már akkor két éve szabósegéd volt, meglátott az utcán, hogy szívom a cigarettát. „Meg van ez neked engedve?” - kérdezte. Mondtam, hogy nem nagyon. „Dobd el!” No én úgy elszégyelltem magam, hogy nem szívtam azóta sem. Az Isten áldja meg haló poraiban is érte!



- A bizonyítványban csupa jeles és kitűnő jegyet látok. Mindig ilyen jó tanuló volt?

- Az ipari iskolában szégyelltem, ha nem tudtam valamit. Ott jobb tanuló voltam.

- A segédlevél arról tanúskodik, hogy 1930. július 3-án Sinka Gábor tanoncot szabósegéddé nyilvánítják. Hol dolgozott ezután?

- Amikor felszabadultam, olyan gazdasági válság volt, hogy nem volt munka.

- Mihez fogott ekkor?

- 1934-ig kimentem a tanyára nagybátyá mékhoz kisbéresnek.

Ekkor kezdett fellendülni az ipar és bekerültem Kiss István szabómesterhez, aki vásári szabó volt. Dolgoztunk nála tízen.

- Mennyi ideig dolgozott itt?

- Öt évet, de ez alatt az idő alatt mindig hézagosan voltunk bejelentve, volt olyan év, hogy csak egy hónapra. Amikor jött egy szabásztanfolyam, mestervizsgát lehetett lenni, jelentkeztem. Igen ám, de hiányzott még egy vagy két hónapom a szükséges időből. Azt mondták, ha hozok igazolást, hogy a katonaságnál műhelyben dolgoztam, azt elfogadják. Elmentem hát Mezőtúrra, ahol a főhadnagy, aki a századparancsnokom volt, három hónapot igazolt. Iparigazolványt csak akkor adtak, ha mestervizsgát tettünk.

Akik jártak már műhelyben, azok az ajtó melletti falon egy nagyon szép kivitelű Díszmesterlevelet láthattak. A dátum rajta 1939. november 25.

- Hogyan tetszik emlékezni, kik voltak még szabók ekkor a faluban?

- Voltak többen. Bordács Géza, Csipai Elek, Bagaméri Sándor.

- Ettől kezdve önálló iparosként dolgozott?

- 1940. április 20-ra váltottam ki az iparengedélyt. Csak hozott anyagból dolgoztam mindig. Inasom nem volt sosem, mert a háború alatt nem mertem vállalni, később meg már nem volt kedvem.

- Gondolom munka ekkor sem nagyon volt.

- Nem, nagyobb munkába nem is mertem fogni, mert a behívó mindig ott lógott a levegőben. Félkészen meg nem akartam munkát itthagyni. A háború után minden iparost ellenőriztek (1945. november). Igazolni kellett, hogy nem vagyok rendszerellenes.

- Eddig arról beszélgettünk, hogyan tanulta a mesterséget, szerzte meg a mesterlevelet. Milyen gépen dolgoztak akkor? Látom, ez egy nagyon öreg varrógép és ma is működik.

- Ezt a gépet 1932-ben vettük 360 pengőért. Akkor ez már kinn volt két évig egy szabónál, de nem bírta a részletet fizetni és visszavitte. Szarvason is ezzel dolgoztam, mert a mester csak akkor tudott munkát adni, ha viszem a gépet is. A háború után eléggé elkopott néhány alkatrész, a patkó, bobin, félhold. Vettem én közben egy Csajka orosz gépet, amelyikkel a szegélyt tudtuk vendlizni (szegni), hogy ne foszljon az anyag. Bementem Szarvasra alkatrésztér. Mutattak ott mindenfélét, hát a Csajka alkatrészei pontosan jók az öreg gépbe. Vettem is egy készletet, azóta is azzal működik. Mindent varrt, csak azt nem szereti, ha az anyag nem fekszik a talpa alá. Csak később, egy németországi út során tudtam meg, hogy a háború alatt az oroszok az egész gyárat ellopták. Egy az egyben lemásolták a méretet.

- A konfekció ruházat megjelölését megértették-e a szabómesterek?

- Meg, de ugyanakkor hozta is a konyhára a pénzt, mert ritka volt az, hogy nem kellett valamit alakítani rajta. Vagy hosszú volt a nadrág, vagy rövid, vagy szűk volt a kabát, vagy bő. Bővíteni nem lehetett, mert nem volt ráhagyva hajtás.

- Voltak-e olyan különleges kívánságok, amelyeket teljesíteni tudott, vagy éppen nem tudott?

- Nem szerettem a raglán ujjat varrni, azt nem vállaltam. Pálus András volt tanácselnöknek varrtam a legnagyobb kabátokat. A legbővebb szárú nadrágot, amikor az volt a divat, Lakatos Jancsinak varrtam. 80 cm volt a szár bősége.

- Miben változtak az anyagok, mennyivel másabbak, mint húsz-harminc évvel ezelőtt?

- Azelőtt úgy állapítottuk meg az anyag minőségét, hogy kihúztunk belőle egy szálát. Az minél göndörbb volt, annál finomabb volt a szövet. Ha meggyújtottuk, nem pernyére égett és nem lobbant el, hanem sistergett, érces pernyéje volt. Most már nem is csinálnak tiszta gyapjúból anyagot. Most nagyon sok olyan műanyag van, ami nagyon jónak

néz ki, de nincs tartása az anyagnak.

- *Hány évig volt aktív iparos, mikor tetszett nyugdíjba menni?*

- 1975-ben adtam vissza az ipar-engedélyt. Összesen 24 évet tudtam igazolni, mert az 1938 előtti éveket nem számolták be. Azaz az inaséveknek csak a felét vették figyelembe.

- *A feleségét is gyakran lehetett a műhelyben találni?*

- Mindenben segített, nagyon jó-lelkű, szorgalmas feleségem van.

Már az idén az 59. házassági évfordulónk lesz.

- *Van-e valami, amit a szakmával kapcsolatban szívesen elmondana még?*

- Nekem az volt a jelszavam, hogy az olcsó fuvarosnak több pénze van, mint a drágának. Általában olcsóbban dolgoztam,

mint amit el lehetett kérni a munkáért. Azt hiszem, haraggal senki sem ment el tőlem. Szégyelltem volna, ha olyan munkát adok ki a kezemből, ami nem sikerült.

- *A beszélgetés végén had kívánjak az olvasók nevében is jó egészséget. Még egyszer köszönöm a beszélgetést.*

Molnárné



FARSANG

A Művelődési Ház idén is helyt adott az iskola alsó és felső tagozatos farsangi báljainak.

Először február 19-én az alsósok karneválja került megrendezésre. Délután 14 órakor a 4.a és 4.b osztályosok hagyományos nyitótáncával kezdődött meg a rendezvény. A táncosok mind nagyon ügyesek voltak. Mint mindig, most is Kiss Éva tanító néni és a két osztályfőnök, Hévízi Róbertné és Kitajka Béláné segítségével sajátították el a lépéseket. A legötletesebb jelmezt idén Oláh László 1.b osztályos tanuló készítette, aki török basának öltözött.

A jelmezeselek leleplezését természetesen a tombolatárgyak kiosztása követte, majd a hátralévő időben táncolhattak. A zene közben újdonságként megjelent a szívkiüldi, melynek nagy sikere volt.

A felsősök sem felejtettek el karnevált rendezni. Ők február 26-án szórakozhattak 15 órától egészen 20 óráig. A bált itt is nyitótáncal kezdték, de itt a 8. osztályosok. A tánc után természetesen a jelmezeselek felvonulása következett, ami kivételes esemény volt, mert az utóbbi években a felsős farsangon nem lehetett álarcot látni. A leleplezés után kiosztották a tombolatárgyakat, majd a MR és MISS Farsang szavazás eredményhirdetése következett. A tanulók döntése alapján a MISS Farsang Ugyan Gabriella 8.a osztályos, a MR Farsang Szín Gergő 8.b osztályos tanuló lett. Ezek után természetesen discoval és szívkiüldivel folytatódott az este egészen a bál végéig.

Mindkét rendezvény jól sikerült. Köszönet illeti ezért a résztvevőket, a szervező tanárokat és az SZMK tagjait. Köszönjük!

KÖSZÖNET

A Hunyadi János Általános Iskola Karneváljai február 19-én és 26-án kerültek megrendezésre. Ezúton szeretnénk köszönetet mondani az ELI-NETT Kft-nek, Bencsik István kereskedőnek, az Idősek Napközi Otthona dolgozóinak, és nem utolsósorban a

szülőknek a sok segítségért! A „szorgos” kezek nélkül nem készülhetek volna el a szendvicsek és nem tudott volna üzemelni a büfé! Még egyszer a gyerekek nevében is köszönjük mindenki munkáját!

Szülő Munkaközösség Elnöke

„Szép magyar beszéd” verseny Kazinczy emlékére

2000. március 9-én délelőtt került megrendezésre a szarvasi Városi Könyvtárban a Kazinczy „Szép magyar beszéd” verseny, melyen iskolánk 5 felsős tanulója vett részt. Kondacs Anita (5.a), Gergely Edina (6.a), Molnár Karolina (6.b), Józsa Kinga és Szító Katalin (8.a). Felkészítő tanáraik

Baginé Dorogi Anikó és Fazekas Stefánia tanárnők voltak. Közülük dobogós helyezést Molnár Karolina 6.b osztályos tanuló ért el, aki a 5.-6. osztályos korcsoportban I. lett. Gratulálunk mindannyiuknak, hogy eredményesen képviselték iskolánkat!

Helyesírási verseny Szarvason

Szarvason 2000. február 18-án délután 2 órától került megrendezésre a Simonyi Zsigmond országos helyesírási verseny területi döntője. A megméretésen iskolánk 8 felsős tanulója vett részt, 5-től 8-ig két-két fő. Ők a következő szép eredményekkel tértek haza:

- 5. osztályban Farkas István 5.b II. helyezést, Tóth Renáta 5.a XII. helyezést ért el.

- A 6. osztályban Molnár Karolina 6.b I., Bártfai Erika 6.a IX. helyezést ért el.

- A 7. osztályosok között Gombár Éva 7.a VII., Csípia Levente, szintén 7.a osztályos, a XIII. helyet tudhatja magáénak. Végül, de nem utolsósorban a 8. osztályosok között Farkas Katalin 8.b osztályos IV. helyezést, Lengyel Ágnes 8.a osztályos tanuló pedig VI. helyezést ért el.

Felkészítő tanáraik a két magyar szakos tanárnő, Fazekas Stefánia és Baginé Dorogi Anikó voltak.

Gratulálunk mindannyiuknak!

Jótekonysági bál az iskola javára

Az idei tanévben ismét megrendezésre került az iskola javára az ún. jótekonysági bál. Az előkészületek során megtörtént felmérések alapján a helyszín kijelölésére is sor került, így esett a választás a Nyugdíjas Klub István király utcai helyiségre. A március 4-én 19 órai kezdettel megtartott rendezvényt megtisztelte jelenlétével Domokos László országgyűlési képviselő úr, Strassburger Gyöngyi aljegyző asszony és Sinka József polgármester úr is. Az igazgatói köszöntőt követően a nyolcadik osztályos tanulók tánchéműtatója valamint egy gyermek divatbemutató nyitotta meg az esti szórakozást. Ezután a jelenlévők választásuknak megfelelően

elfogyaszthatták a frissen sültet vagy a birkapörköltet. A vacsorát követően pedig megkezdődött a tánc. A talpalávalót Vass István, a szarvasi zeneiskola igazgatóhelyettese szolgáltatta. A jó hangulatban eltelt esten a támogatók által felajánlott tombolatárgyak sorolásán értékes nyeremények találtak gazdára. A rendezvény összesített tiszta bevétele meghaladja a száztízezer forintot. A jelenlévők és a további támogatók jóvoltából befolyt összeget az előre jelzett célokra fogjuk felhasználni. Minden jó szándékú segítséget és támogatást a tanulóifjúság nevében megköszönünk!

Hunyadi János Általános Iskola nevelőtestülete

Szülői Munkaközösség



FALUGAZDÁSZ OLDAL

AGRÁRTÁMOGATÁSOK 2000-RE



Az év eleje óta tartó, türelmetlen várakozás előzte meg a magyar mezőgazdaság 2000. évre szóló agrártámogatási rendeletének kihirdetését. Késé megkésve, de a február 26-i Magyar Közlöny 17. számában meghirdetett támogatási célok összefoglalójának kinyilvánításával vált publikussá az új esztendőre szóló mezőgazdasági támogatások köre.

A fentiek alapján mindazok a mezőgazdasági termelők, akik agrártámogatásokat kívánnak igénybe venni, az alábbi **általános feltételeknek** kell, hogy megfeleljenek:

a.) **Regisztrációs kötelezettség** teljesítése, melynek lényege, hogy az a gazdálkodó, aki legalább 1 ha szántót vagy gyepet használ, ill. legalább egy szamosállatot tart szolgáltatson adatot saját gazdaságáról a végzett tevékenységéről, azaz vetesse magát nyilvántartásba. Ettől az évtől kezdve a támogatások igénylésének feltétele a regisztráció megléte. Az ehhez szükséges nyomtatványok rendelkezésünkre állnak. **Határidő: 2000. május 31.**

b.) **Őstermelői igazolványok megújítása.**

Célszerű a **március 20-i határidő** betartása. Noha az újítás elvégzése az évfolyamán bármikor lehetséges, de a március 20. után újított igazolvány esetében az őstermelői tevékenység az adózás szempontjából megszakad, vagyis a 2000. január 1-jétől a megújítás dátumáig befolyt bevételekre az önálló tevékenység utáni adózási szabályok és nem pedig a kedvezményezett őstermelői adózás vonatkozik.

c.) **Földhasználat bejelentése** a földhivataloknál. **Határideje: 2000. március 31.**

Lapunk előző számában már volt erről szó bővebben. Itt kiegészítésként csupán annyit fűznék hozzá, hogy az FM támogatások igénylésénél alapvető feltétel a bejelentés megtörténte. A bejelentő lapok megérkeztek.

A támogatások igénylésének általános feltételei ismertetése után következzenek az egyes konkrét támogatási formák részleteiben. Minthogy a rendelet terjedelménél fogva igen hosszú, kivonatos formájában további lapszámokban, folytatásokban fogom közreadni. Természetesen szem előtt tartva a határidőket és a helyileg népszerűbb nagyobb súllyal bíró támogatási célokat.

1. **Földalapú növénytermelési támogatás:**

Vissza nem térítendő támogatási forma, mely az alábbi növényekre vonatkozik:

- búza, árpa, rozs, triticales, rizs
- kukorica (kivéve silókukorica)
- fehérje növények: borsó, szója
- ipari növények: repce, dohány, tökmag, burgonya, fénymag, napraforgó
- szántóföldi zöldség: 1 ha felett

- gyep, halastó
- gyümölcs, szőlő (5.000 m² felett)
- öntözővíz használat (vetőmagelőállítás)

vízjogi engedély alapján

A támogatás mértéke:

- * 1-20 ha - 8.000 Ft/ha
- 20-50 ha - 6.000 Ft/ha
- 50-300 ha - 4.000 Ft/ha
- * 17 AK alatti területekre 300 ha felett - 3.000 Ft/ha
- * gyep, halastó - 3.000 Ft/ha
- * gyümölcsös - 8.000 Ft/ha
- * öntözővíz - 3 Ft/m³

Benyújtás határideje: **2000. május 31.**

Igénylésének feltételei:

- regisztrált gazdálkodó
- földhasználati bejelentés
- gyommentesítés betartása
- 20 ha alatt: 50 ezer Ft/ha árbevétel, vagy 50%-os mg-i bevételi arány 1999-ben
- 20 ha felett: Nemzeti Agrár Környezetvédelmi program betartása
- növényféleségenként az özszevont terület legalább 1 ha legyen
- búzáknál és egyéb kalászosnál legalább 40%-os fémzárólt; és

100%-ban csávázott vetőmag használata

- kukoricánál teljes területen hibridvetőmag

- érvényesített őstermelői igazolvány

- értékesítési szerződés vagy nyilatkozat

- gyep esetén hektáronként egy szamosállat tartása

- táblatorzskönyv és permetezési napló naprakész vezetése

- több településen gazdálkodók a részleteket településenként külön-külön adják meg

- vetőmag, műtrágya (szerves-trágya) növényvédőszer használatáról saját névre szóló számla kell, legalább a támogatási összeg mértékéig

2. **Áruhitel igénybevétele**

A gazdálkodók részére új támogatási forma, mely a földalapú támogatást igénylők részére lehetővé teszi 15.000 Ft/ha mértékben áruhitel igénybevitelét.

Ennek megoszlása:

- vetőmagra: 6.000 Ft/ha
- műtrágyára: 6.000 Ft/ha
- növényvédőszerre: 3.000 Ft/ha

A konstrukciót 100%-os kamattámogatás illeti.

Igénybe veheti:

- 1-300 ha közötti földterülettel rendelkező
- regisztrált gazdálkodó

- aki támogatott növényt termel

Kitől veheti igénybe? Azoktól a vetőmagtermelőktől -forgalmazóktól, műtrágya és növényvédőszer gyártóktól -forgalmazóktól, akik 1999. szeptember 1-jei áron forgalmaznak ill. tagjai a terméktanácsnak.

Igénylés határideje: 2000. május 31-ig a földalapú támogatásokkal egyidejűleg.

3. **Nem biztosítható mezőgazdasági károk enyhítésére** igénybe vehető támogatás.

A mezőgazdasági növénytermesztésben fellépő árvíz, belvíz és aszálykára vonatkozik, mely benyújtható 2000. október 31-ig, de nyilvántartás és a felülvizsgálat végett a káreseményt követő 5 munkanapon belül jelezni kell a falugazdász felé. Fontos feltétele a bejelentésnek, hogy a kérelemhez **csatolni kell a közcélú érdekeltségi hozzájárulás befizetéséről szóló igazolást is.** Itt jegyzem meg, hogy azok a gazdálkodók, akik korábban a kérelmet már benyújtották, de a fenti igazolást nem mellékeltek, úgy ezt a hiányosságot pótolják a jogszabály előírásai szerint.

Sinka Csaba

**A GAZDA-TÁRS Kft.
szervezésében a falugazdász
irodában megrendelhető:**

MŰTRÁGYAFÉLÉK
széles választékban

VETŐMAGOK

- napraforgó (Pioneer, Novartis) hibridek,
- kukorica (Pioneer, Dekalb, Novartis, Martonvásári, Szegedi, Kiskun) hibridek valamennyi éréscsoportban.

Szezon előtti áron!

„Mert a mértékletesség és a lélek békessége az éték legjobb fűszere”

ARANY KINCSTÁR

A napokban Jókai Mór születésének 175. évfordulójára emlékeztünk. A komáromiak egy kitűnő diós csigát neveztek el a nagy mesemondóról. Tényleg mesés, tessék kipróbálni, addig amíg a dió meg nem avasodik.

JÓKAI CSIGA: Hozzávalók: 13 dkg liszt, ugyanennyi vaj, 1 dkg élesztő, egy evőkanálnyi tej, 2 tojás sárgája, egy csipetnyi só. Összeállítjuk a tésztát és lefedve a hűtőben 2 órát pihentetjük. Ezalatt elkészítjük a töltelékét. 12 dkg darált dió, 12 dkg porcukor, fél citrom héja, 5 dkg mazsola és a két tojás fehérje. A porcukor felével kemény habbá verjük a fehérjét, óvatosan belekeverjük a többi adalékot. A tésztát nagyon vékonyra kinyújtjuk, ajánlatos két lapba szétvágni, hogy kényelmesebben dolgozhassunk. Megkenjük a töltelékkel és feltekerjük, mint a bejglit. Éles késsel 2 dm széles darabokat vágunk le belőle, tepsibe tesszük, kissé távolabb, hogy jól megkeljenek a süstést megelőző fél órában. Szélüket körben felvert tojással kenjük meg, közepes tűzön megsütjük és forrón vaníliás porcukorral megszórjuk.

Maradjunk még egy kicsit az édességnél és kóstoljuk meg az EDIT SZELET-et! Hozzávalók: 20 dkg Rama, 45 dkg liszt, 15 dkg porcukor, 1 db tojás, 1 db citrom, 8 gr. sütőpor, 1 ek. kakaó, almalekvár, vágott dió és egy tojás a kenéshez. A margarint és a cukrot kikavarjuk, egyenként adom hozzá a tojásokat, a citrom héját és a levét. Apródonként elkeverem benne a sütőporos lisztet. 3 részre osztom, a hűtőbe teszem egy órára. Még előtte az egyik cipőbe belekeverem a kakaót. Nagyobb méretű tepsit kikenek és az egyik sárga lapot elnyújtom és behelyezem. Megkenem lekvárral. Erre jön a kakaós lap, ezt is megkenem, végül harmadikkal befedem. Megszurkálom a tetejét, megkenem a tojással és a darabos dióval megszóróm. Közepes tűzön készre sütöm. Hidegen felszeletem sokáig friss marad.

Az édességek után most jöjjön egy sós! Ime a FINOM POGACSA. Hozzávalók: 50 dkg liszt, 25 dkg vaj, 3 dkg élesztő,

fél dl tej + cukor, 2 csapott kávéskanálnyi só, 2 db tojás sárgája, 2 dl tejföl. A kenéshez tojás, a tetejére szezám, kömény vagy sajt. Kevéske lisztet és az élesztős tejjel kóficot készítek. A lisztet a vajjal elmorzsolom. Hozzáadom a kóficot, a tojások sárgáját és a tejfölt a benne elkavart sóval. Jól kidolgozzuk a tésztát. Akkor jó, ha elengedi a kezünket, nem ragad. Ujjnyi vastagra kinyújtjuk. 3 részre behajtogatjuk, 30 percig hidegen pihen, majd így ismételtük a hajtogatást, még kétszer, ügyeljünk arra, hogy egyre vékonyabbra hajtsuk szét a tésztát. Kisodorjuk ujjnyi vastagra, közepes szaggatóval kiszaggatjuk a bevagdostott tésztát. A tepsiben még fél órát kelesztjük és közepes tűzön megsütjük. Nem kell sodorni, így is szépen feljönnek a pogácsák.

Az elmúlt hónapban köretként javasoltam a Gömőri gombócot. Önálló vacsoraként is ajánlhatom. A lényeg csupán annyi, hogy hagyományosan egy kis füstölt kolbásszal vegyítjük el a krumplis tésztát,

kifőzzük a gombócokat és a következő szaftba tesszük. Vöröshagymát felaprózunk és megfonnyasztjuk egy kis olajban. A legjobb, ha füstölt szalonnát használunk. Egy jó maréknyi reszelt káposztával pároljuk tovább. Sóval és piros paprikával ízesítjük és egy kevés vízzel felengedjük. Puhára főzzük egy néhány szelet sárgarépával. Egy pici lisztet besűrítjük és beleszedjük a gombócokat. Tejföllel tálaljuk. Kakukkfűvel ízesítve igazán finom.

Igazi böjti étel a TÖLTÖTT BURGONYA. Hozzávalók: 1 kg héjában megfőtt burgonya, 15 dkg kenőmáj, 1 db tojás, 2 dl tejföl, vaj, só, hagyma. A lehetőleg egyforma nagyságú burgonyákat középen kivájom, majd a tojásokkal elkevert májjal és a krumplidarabokkal megtöltöm. Kivajazott jénaiba teszem, egy nagyon vékony szelet hagymát rakok mindegyikre, vajdarabkákat szórok rá, megöntözöm a tejföllel és lefedve átsütöm. Vegyes savanyúsággal tálalom.

Kellemes csemegézést kívánok!

Bódi Mária

A mezőgazdaságról a mezőgazdaságért

Hazánkban átlagosan tízévente tartanak **Általános Mezőgazdasági Összeírást (ÁMÖ)**, amely révén teljes képet kaphatunk az ország agrárhelyzetéről. A következőre idén tavasszal **április 1-21.** között kerül sor, melynek lebonyolítását számos hazai szervezet mellett az Európai Unió és az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete is támogatja.

Az Országgyűlés által elfogadott törvény értelmében az összeírás végrehajtását meggyénben a **Központi Statisztikai Hivatal Békés Megyei Igazgatósága** az önkormányzatokkal együttműködve végzi. Az összeírás hatálya alá tartozik minden mezőgazdasági tevékenységet folytató háztartás, és gazdasági szervezet. A több, mint 1000 gazdasági szervezet postai úton kapja meg és küldi vissza az általuk kitöltött kérdőíveket.

A háztartások személyes felkeresése során igazolvánnyal el-

látott összeíróink a gazdasághoz tartozó személyek néhány alapvető adatára, a háztartás használatában levő földterületre, annak hasznosítására, a gazdasági épületekre, gépekre, eszközökre és az állatállományra vonatkozó kérdéseket tesznek fel. Bár a válaszadás valamennyi kérdésre kötelező, bízunk benne, hogy az adatszolgáltatási szándék e nélkül is megvan minden esetben, hiszen a számvetés közös érdekünk. Az ÁMÖ adatainak kizárólag statisztikai célokra való felhasználását az érvényben levő statisztikai és adatvédelmi törvények garantálják.

Amennyiben adatszolgáltatóinknak kérdése, észrevétele lenne, forduljanak bizalommal hozzánk (Békéscsaba, Kinizsi u. 4-6., tel.: 66/322-144). Együttműködésüket előre is köszönjük!

KSH Békés Megyei Igazgatósága

Vadásztársaság közgyűlése

A Tessedik Sámuel Vadásztársaság március 4-én tartotta évi közgyűlését.

Napirendi pontok:

1. 1999. évi pénzügyi és vadgazdálkodási beszámoló
2. 2000. évi pénzügyi és vadgazdálkodási terv
3. E.B. elnök és Fegyelmi B. elnöki beszámoló
4. Jelölő Bizottság előterjesztése
5. Válaszok
6. Bejelentések

A közgyűlésünket megtisztelte jelenlétével Sinka József polgármester.

Az 1999. évi gazdasági évet megfelelő eredménnyel zárta a Vadásztársaság. Ez köszönhető az élőnyúl befogás sikerének valamint a külföldi őzbakvadászatnak. A 2000. évi terv ennek alapján készült el, amiből épületeink karbantartására és új vadetetők létesítésére is jut. Az ellenőrző szervek beszámolójából kiderült, hogy kirívó fegyelmezetlenség nem történt.

Az Intéző Bizottság 5 éves mandátuma lejárt. A Jelölő Bizottság javaslatát előterjesztette, az Intéző Bizottsági tagokra valamint az Ellenőrző és Fegyelmi Bizottságokra.

A közgyűlés 31 megjelent tag szavazata alapján megválasztotta az új tisztségviselőket.

Elnök: Oláh Géza

Titkár: Virág Imre

Vadászmester: Kozák János

Gazdaságvez.: Herczeg Csaba

Társadalmi munka felelős: Major Attila

EB elnök: Fazekas Endre

tagok: Gurszky János, Viszok János

FEB elnök: Csaplovics György

tagok: Major Imre, Csík Zsolt

Megyei küldött: Sinka Pál

Az új vezetők munkájához sok sikert kívántak a tagok.

A közgyűlést a hagyományos vacsora és tánc zárta.

A nőnap alkalmából a feleségek és a hölgyhozzátartozók egy szál virágot kaptak.

Virág Imre

„Emlékek nélkül népeknek híre csak árnyék”
Vörösmarty Mihály

Üdvözlét Magyarországról

A szokásos útleírás helyett most néhány kérdésre szeretnék válaszolni.

- Hová menjünk, hogy valami szépet is lássunk? Ezt a kérdést gyakran teszik fel az ismerőseim. Látszólag könnyű a válasz, de én azzal kezdem, hogy hány nap áll a rendelkezésedre. Általában egy vagy kettő, de a gyerekek miatt akár egy hét is adódhat a pihenésre. Cikkeimmel segíteni szeretnék a kirándulóknak abban, hogy minél több élménnyel térjenek haza. Az „Üdvözlét”-ben említett városokból én csak a számomra legfontosabb látnivalókat ismertetem. Igen gyakran magam is úgy vagyok, hogy például Komárom, Szigetvár, Szécsény - és még sorolhatnám -, több napra való élményt is tartogat, gondolok itt a szűkebb vagy tágabb környékre is.

Olvasóim között olyanok is akadnak, akik a történelmi Magyarország iránt érdeklődnek. Nem csoda, hiszen évtizedekig ez szinte elzárt területnek számított. Akik a sorozatot folyamatosan figyelemmel kísérik, elmondhatják, hogy nagyjából fele-fele



arányban szerepelnek a hazai és a Kárpát-medencei látnivalók.

- Távolabbi tájak bemutatására is lenne igény. Európáról vagy

a tengeren túli világvárosokról is szívesen olvasnának az érdeklődők. Jogos igényként nyugtázom, de úgy érzem nem tudnék igazán teljes képet adni ezekről, hiszen még Gibraltárig sem jutottam el. Nem lennék hiteles, ha útikönyvből kimásolt szöveget jelentetnék meg mondjuk Koppenhágáról. Az általam leírtak helyszínén esetenként többször is jártam és még az is megadottam, hogy fényképeket készíthettem a láttokról. Elvem továbbá az is, hogy először a saját hazánkat kell megismernünk, mert csak

így tudjuk igazán értékelni a külföldet. Ha van mihez viszonyítani, jobban látjuk a különbségeket, a véleményünk is megalapozottabb lesz bizonyos dolgokról, például divat, technika, közlekedés, kereskedelem, művészetek.

Elismerem, hogy nagyszerű élmény az, ha valaki a Bahamákon, a piramisoknál vagy éppen Krétán üdül. Senki ne higgye egy percig sem, hogy ezt azért mondom, mert savanyú a szőlő. Mindössze arról van szó, hogy az előbb említett világcsodák mellé szeretném felsorakoztatni a mieinket is. Nálunk is van Notre Dame, igaz csak „mezítlábas”, Fertődöt „magyar Versailles”-ként emlegetik, s ha azt mondom, hogy a „magyar tenger”-nél nyaraltam, mindenki a szépséges Balatonunkra gondol. Mindezt látva, csupán annyit szeretnék megjegyezni, hogy akinek van egy kis pénze, miért nem nézi meg a Körképet, miért nem hajt fejet Mohácson, miért nem visz egy szál virágot Nagycentre, miért nem videózik a túristvándi vízimalom tájkán? Ez is valami?! Igen, ez az a valami, amit áldott emlékü őseink teremtekkel vérrel, verejtékkel és oly szent akarattal, hogy legyen mibe kapaszkodnunk, ha majd Európa szele még közelebből fújja arcunkba a nem mindig magas szintű kultúráját. Hiszen az új évezred újdonsült gyarmatosítói a világ szeme láttára végezhetik ki a Tiszánkat! A legmagyarabb folyót csak a

HIRDETÉSI ÁRAINK

Az apróhirdetés INGYENES!

Keretes hirdetések:

1/1 oldal 10.000 Ft

1/2 oldal 5.000 Ft

1/4 oldal 2.500 Ft

1/8 oldal 1.250 Ft

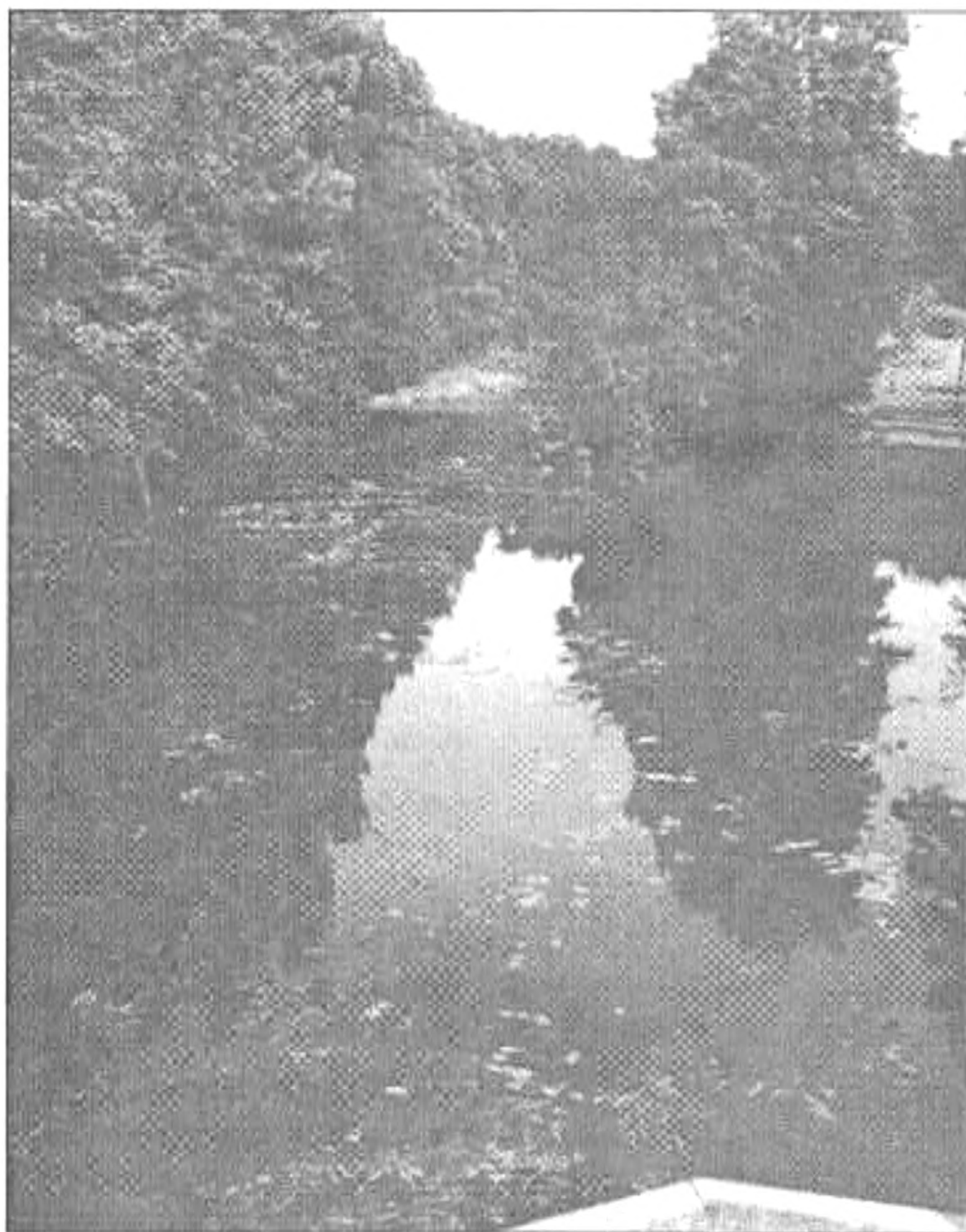
Az árak az ÁFÁ-t nem tartalmazzák!

lelkünkben nem téphetik ki, s még erősebb lesz a gyökér, ha majd megállunk Nagyarón, Petőfi fájánál. „Ott, ahol a kis Túr siet beléje”. El kell indulni, hogy ne csak nézzük, hanem lássuk is az eseményeket. Teljesebbé válik az élmény, ha van kihez, vagy mihez kötni a látottakat. Tegyük egy próbát! Ballagjunk Adyval a Szajna felé, irány Baalbek, de Csontváryval és néhány magányos cédrust is láthatunk, Rómában Liszt Ferenc vár, Rodostóban a fejedelem fogad bennünket és a tengeren túl pedig Wass Albert szól hozzánk. Milyen szépen üzen!

*„megmérték az embernek fia
s ki mint vetett, azonképpen
arat.*

*Mert elfut a víz, és csak a kő
marad,*

de a kő marad.”



Szervezzük az osztálykirándulásokat. Remélem, hogy maradandó élményeket tudunk a tanulóknak nyújtani. Kíváncsi vagyok, hogy Egerben tényleg Dobóval találkozzanak, a Balatonnál Kisfaludyval, Visegrádon és Budán Mátyás király vendégei legyenek, s ha úgy adódik toppanjanak be a kis szobába Petőfiékhez, Dunavescsén.

„Magyar vagyok. Legszebb ország hazám

Az öt világrész nagy területén.
Egy kis világ maga. Nincs annyi szám,

Ahány a szépség gazdag kebelén.”

Petőfi gyönyörű soraiból is erőt meríték cikkeimhez, melyek továbbra is a magyar földről szólnak.

Üdvözlettel:

Bódi Mária

Farsangi játszóház

Ebben az évben is megrendezésre került a Farsangi játszóház. Február 5-én - az iskolai karneváli multságokat megelőzve - vártuk a gyermekeket a Művelődési Házba. Mivel már tavaly is volt hasonló, már „hagyományokra” épült ez a délelőtti.

A kis kezek különböző maskarákat rajzoltak, vágtak, színezték: bohóc, macska, Micky-egér, Donald kacsa és még sok érdekes figura elevenedett meg.

Szemüvegekből is igen széles volt a skála. Mind színben, mind pedig „fazonban” változatos darabok készültek. És hogy teljes legyen az álca, kalapok kerültek a fejekre, amelyek már a tavasz színeiben pompáztak.

Ha farsang, akkor farsangi fánk. Amíg a gyerekek szorgoskodtak, készült a tészta, és a kelesztőtálakba került. Az előtér átalakult konyhává, sercegett az olaj. És hogy ne teljen olyan lassan az idő, még sül a fánk, táncmuzika hangulat kerekedett. Mire a lábak elfáradtak, elkészült a csemege is. A „büfében” mindenki csillapíthatta éhségét, és egy kis szörp is akadt a fánk után. Aki ott volt ezen a mulatságon jól érezte magát, aki nem az jövőre!

Köszönjük mindenkinek, aki hozzájárult e program sikeréhez: az iskola pedagógusainak és a Perga-Duó Bt-nek.

Művelődési és Sport Bizottság
Művelődési és Sport Bizottság

MESÉK - ESOPUS NYOMÁN

A galambokról és az ő királyukról

Rége a galambok, hogy az erdőben képviselje őket is valaki, válasszák maguknak királyá az ölyvöt. Mely hogy királlyá lőn, kezdetben segít vala a galamboknak halások levéne. Am a király kezdé lenni nem jó király, mert kezdé maga köré gyűjteni azokat, kik őt irányítják, s fényében tündökölnék. Kezd azokhoz hasonlatossá válni. Azok buzgón ígérnek neki, hogy ő leszen majdan minden madarak király. Mely ígérlet miatt egyre felfuvalkodottabbá válik. Kezdé beleszólani a fészek készítésébe, a költés idejébe, a fiókák etetésébe, sőt a szél fúvásába, a nap sütésébe. Mindezt - mi me-

gyen magától, s melynek ura, s gazdája vagyon - magának dicséretére fordítá. Dölyfőségében odáig merészkedik, hogy a sas röptébe is beleszólana. Utóvégre a galambokat is kigúnyolá, kik pedig e magas hivatalhoz juttaták. Bánják is már azok tettüket, s mondják vala, rólunk beszél, de tőlünk elfordula, csak saját dicsébe tündököl. De szólni neki senki se mer.

Ertelme

Sorsod hogy kire bízod jól meg kell nézni
Mert sokan akarják önön dicsüket emelni
Örömet szolgáltatnak, de kívánnak mind magasbra törni.



Kedves Gyerekek!

Szeretettel várunk Benneteket
2000. április 15-én 9 órára
a Művelődési Házba
egy vidám
Húsvéti Játszóházba!

EGÉSZSÉGÜNK VÉDELMEBEN



A meningococcus „pályafutása”

Mi orvosok tudjuk, hogy gennyes agyhártyagyulladás okozó meningococcus fertőzés Magyarországon eddig is előfordult.

Az egyes Neisseria meningitidis szeroformák közül eddig a „B” csoportú fordult elő gyakrabban, a „C” csak elvétve. Egyik kórokozó sem betegített meg az utóbbi évtizedekben egymással összefüggésbe hozható módon több embert, azaz nem okozott járványt.

A „C” szeroformátú meningococcus közösségi halmozódását a világ más országaiban is megfigyelték már. Nálunk is ezt tapasztalták, de emellett továbbra is előfordulnak „B” szeroformátú fertőzések, amelyeket a klinikai tünetek alapján nem lehet megkülönböztetni.

A meningococcus meningitis eddig általában a többi gennyes agyhártyagyulladással összehasonlítva viszonylag

gyorsan gyógyuló, antibiotikumra jól reagáló fertőzést okozott. Az ideai megbetegedések azonban napokig igen súlyos állapottal, komplex intenzív ellátást igényelve gyógyultak.

Idézet az Epinfo januári számából:

„1999. december 2-ától 2000. január 21-ig összesen 45 meningococcus megbetegedés derült fény. Az egyes korcsoportokon belül a gyermekek és a 15-29 éves fiatal felnőttek között a „C” és az „egyéb” szeroformátú N. meningitidis együttesen túlsúlyosan fordult elő, addig a csecsemők és a 30 év felettiek megbetegedéséért - egy kivétellel - a „B” szeroformátú kórokozó volt felelős.”

Fontos megjegyezni, hogy a csecsemőkorban beadott Pedvax-HIB és Act-HIB vaccinák csak egy másik fajta baktérium - a Haemophilus influenzae - által okozott gennyes agyhár-

tyagyulladás ellen adnak védeltséget.

Ami a N meningitidis A+C elleni védőoltást illeti nagy kár, és egyben a jövőre nézve tanulságokkal szolgálhat az, hogy nem volt törzskönyvezve Magyarországon egyik meningococcus fertőzés megelőzésére használható vaccina sem.

Kiket oltunk?

Sehol a világon nem javasolják az egész lakosság rutinszerű oltását meningococcus fertőzés ellen. A járvány folyamatának megállításában jelentős szerep juthat a védőoltásnak is. A betegekkel kapcsolatba kerülők oltását a járványügyi hatóság elrendeli. Az egyedi védőoltások igénye érthető és való igaz, hogy senkinek sem tudjuk előre megmondani, hogy ki betegszik meg a sporadikus esetekben. A szülők érthetően félnek a súlyos betegségtől.

A Magyarországon hamarosan kapható meningococcus vakci-

nák 1-2 héten belül kialakítják a védelmet az „A” és „C” szeroformátú meningococcus ellen. A „B” szeroformátú elleni vaccinat még nem sikerült sehol a világon kifejleszteni.

Az A+C meningococcus vaccinák ún. polisacharid típusúak, tehát 2 éves kor alatt nem alakítanak ki megfelelő védeltséget. Maguk a gyártó cégek sem ajánlják két éves kor alatt. Ezek a védőoltások jól kipróbáltak, sok éve használatos védőoltások pl. Angliában és az Egyesült Államokban. Ezekben az országokban a katonákat és a kollégistákat kötelezően beoltják, mert itt van lehetőség a kórokozónak „besűrűsödni”, főlészaporodni. Miután a védőoltásnak különösebb kockázata nincs, mindenki kérhet - megfelelő térítés ellenében a gyógyszerárakban rövidesen kapható - oltóanyagot a házi orvostól.

Dr. Bíró Adrienne
házi gyermekorvos

Súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési kedvezményei

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményei

- személygépkocsi szerzési támogatás,
- személygépkocsi átalakítási támogatást
- közlekedési támogatás

iránti kérelmet a feltételek (jogosultság) fennállása esetén a Polgármesteri Hivatal Szociális Irodájában **2000. április 30-ig** lehet benyújtani.

A kérelemhez mellékelni kell a jövedelemigazolások (nyugdíj-szelvény, kereseti igazolás), érvényes vezetői engedély, szállítást végző személy érvényes vezetői engedélye, munka-tanulói viszony igazolása.

Telephely engedély kormányrendelet módosítása

80/1999. (VI.11.) Kormányrendelet módosítása a 9/2000. (II.2.) rendelettel:

A már működő vállalkozásoknak is meg kell újítaniuk telephely-engedélyüket, erre azonban

- egyszerűsített eljárással (helyszíni szemle tartása nélkül) kerülhet sor.

- az új telepengedélyért pedig 2001. június 30. napjáig kell az illetékes önkormányzathoz a kérelmet benyújtani.

A Fő út 16. sz. alatti Ipartestületi székházban üzlethelyiségnek alkalmas helyiség bérbe kiadó az utcai részen.
Érdeklődni: kedden és pénteken 17 és 19 óra között a 312-388-as telefonon.

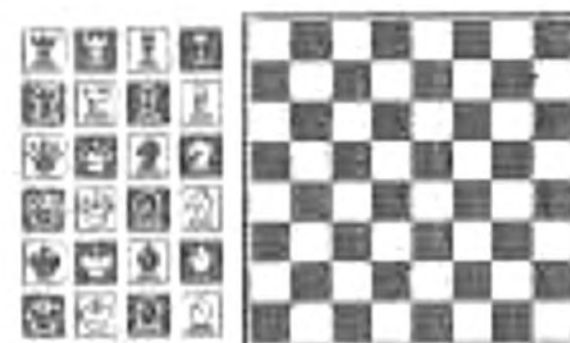
HIRDETMÉNY

Békésszentandrási Nagyközség Önkormányzata eladásra kínálja Békésszentandrási, Szent András út 17. számú „MOZI” épületét. Felvilágosítást a Polgármesteri Hivatal Műszaki Osztálya ad (66/313-344).

Vételi ajánlatokat 2000. március 31-ig lehet leadni a Polgármesteri Hivatal titkárságán.

KÖNYVEK!

Új könyvek kedvezményes vására a Könyvtárban!



SAKK!

A községi sakk-klub tagjai minden szerdán várják a sakkozni vágyókat az ÖNO ebédlőjében!

APRÓ * APRÓ * APRÓ * APRÓ

Körös-parti telek eladó. Érdeklődni a 06-30-9688-680-as telefonszámon.

*

Franciaágy megkímélt állapotban eladó. Érdeklődni: 06-30-215-7770

*

Békésszentandráson a Siratói üdülsoron telek eladó. Érdeklődni: 06-20/323-8187



GYERMEKNEK

Tordon Ákos

A kismadár kertecskéje



Van nekem egy kertem. Benne télen-nyáron rigó ül az ágon. Feketerigó.

Reggelente rigófüttyel köszönt engem, s ha a kertben üldögélek, mindig a fölím hajló ágra telepedik, onnét mondja a meséit. Mert bizony az én rigóm mesemondó kis rigó.

Ezt a mesét is tőle hallottam: Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy mázas korsó, benne egy szem borsó. Ezt a borsószemet elvetette a kertjébe az egyszeri kismadár. Mert kertje is volt az egyszeri kismadárnak, a fészke mellett. Ezután nem tett egyebet: eldicsekedett fűnek-fának, hogy mennyi borsó terem majd neki a kertjében, gond nélkül élhet belőle télen.

Ki is kelt a borsó. Icipici szára zöldellt a világba. Megörül a kismadár, sietett az Esőhöz.

- Eső, eső, kedves eső - kopogott be hozzá - siess hozzám, kikelt a borsóm, locsold meg a kertem...!

- Ebben a hónapban szabadságon vagyok ... válaszolta az Eső mérgesen a háborgatásért, és becsapta ajtaját.

- Jaj, elszárad a borsóm! - ijedezett a kismadár, s a kútágasra rebbent. Onnét kiáltott le a kútnak:

- Gémeskút, kedves kút, siess hozzám, kikelt a borsóm, locsold meg a kertem!

- No még ilyet! - képedt el az öreg gémeskút. S a kútágas akkorát recscent mérgében, hogy ijedten röppent fel róla az egyszeri kismadár.

Ahogy becsapta ajtaját az Eső, tüstént lelohadt a mérge és sajnálni kezdte az egyszeri kismadarat. Fel is keltette a fiát, Zápót:

- Eredj, édes fiam, locsold meg kicsit a kismadár kertjét, kertjében a borsót!

A gémeskútnak is megesett a szíve a kismadár s küldte a teli vödör, öntözze meg a borsót.

- No, nagyot nézett a Zápó, amikor fele úton megpillantotta a lassan ballagó vödört:

- Ki látott már ilyen csodát: maga megy a teli vödör! - rikantotta és megkérdezte, hová, kihez?

- A kismadár borsóját megyek meglocsolni - válaszolta a vízzel teli vödör.

- Nem oda, Buda! - zendült Zápó szava. - A kismadár borsóját én locsolom meg!

Azzal már zúdult is a zápor az égből a kismadár kertjére.

- Jaj, itt az özönvíz, vízözön...!

- ijedt meg a kismadár a lombok alatt, s csak akkor könnyebbedett meg a szíve, amikor a szivárvány hídját verte fel az égre.

Akkorra ért oda a vizesvödör. - Hát te mit keresel a kertemben? - csodálkozott a kismadár.

- Locsolni jöttem! - felelte a vödör s azzal loccs! - már meg is öntözte a záporfűrdette borsót.

A kismadár siránkozva nézte a tenger-tócsát:

- Jaj, oda a borsóm! - sírdogálta.

De a borsót nem mosta el a tengertócsa! Sőt: egy-kettőre bokrosodni kezdett.

- Borsócskám, borsócskám, de megnőttél...! - örvendezett borsójának a kismadár. - Bizony eljött a kapa ideje!

Azzal elröppent a kapás emberhez.

- Kedves ember, kapás ember - kopogtatott be az ablakon - hozd el a kapád, kapáld meg a borsóm!

- Jó, jó, kismadár, megkapálom én szívesen, ha meg tudunk egyezni a fizetség dolgaiban!

Abban egyeztek meg, hogy a fele termést a kapás kapja. Meg is kapálta a borsót még aznap. Másnapra már szedheték is róla a borsót! Csoda egy borsó volt!

Színarany volt minden szeme. Bizony elállt az ember szeme-

szája, amikor beállított a fizetségért!

Csak a kismadár kesergett:

- Ó, én szerencsétlen, szegény kismadárka, egyszer vetek borsót, egyszer gazdálkodom, hogy legyen télire való eleségem, akkor is csak aranyborsót terem nekem!

- Add nekem az aranyborsót, kismadár - mondta az ember - cserébe minden télen magot szőrok neked az ablakpárkányra!

A kismadár örömet odaadta az aranyborsót, s azóta minden télen odaszáll járandóságért az ablakpárkányra, mert azt mondanom sem kell, hogy mindörökre felhagyott a gazdálkodással.

Kertje sincs többé, de fészke ott van minden kertben, a ti kertetekben is.



Eszes Katalin
CINKEDAL

Gömbakácka, szőlőinda,
mind megannyi cinkehinta.
Cinkehintán jó kedvében
dalra kél egy kis madár:

Keltike, galagonya,
tá-tika-tika-tika,
pipitér, pipitér,
dercevirág, szellőrózsa,
madárberkenye, szamóca,
fut a tél, fut a tél!

Messze szállt a cinkenóta,
erdő-mező meghallotta.
Meghallotta, megtanulta,
madárkórus zengi már:

Keltike, galagonya,
tá-tika-tika-tika,
varjúháj, varjúháj,
dercevirág, szellőrózsa,
madárberkenye, szamóca,
jön a nyár, jön a nyár!

Szentendrési Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Kiadja:

Békésszentendrési Nagyközség Önkormányzata

Felelős kiadó: Sinka József

Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság

Tagjai: Horváth Sándorné, Benedek Erika, Fabó István,
Sinka Csaba

Felelős szerkesztő: Molnár Imre Zoltán

Készült: SZARVASPRESS Bt. Telefon/fax: (66) 313-144/19

NYTSZ: 372/2/1995

Fejezetek Békésszentandrás sporttörténetéből - Robog a vonat,

Immáron a 90-es évek sporttörténeténél tartunk. Természetes, hogy ezek az események sokakban elevebben élnek, mint az azt megelőzőek. Ezért ezentúl egy fejezetben nem csak egy bajnoki szezont mérkőzéseit említem meg, hanem kettőt. A soron következő az 1991-1992-es idény. Új edző, új remények - tartja egy sportszólást. Azonban a Hunyadinál a 80-as évek közepe óta ez úgy szól: új edző, új játékosok. Az új edző Paulik János. Távozott a csapattól Fedorják és Petykó, akik Gyomára mentek, valamint Szilágyi. Visszavonul az aktív játéktól Horváth János és Paraszt János. Érkezett Nagy Zsolt, Nagy Ferenc, Závoda, Lénárt és Oravecz. Csatlakozott a csapathoz néhány helyi fiatal is: Liskai Zoltán, Egri Imre, Varga Sándor, Ambrus Tibor és Csernus Ferenc.

A megváltozott Hunyadi itthon kezdte az őszi szezont.

B. Hunyadi - Medgyesegyháza 3:1 (2:0)

Hunyadi: Petrás - Bencsik, Szabó, Demjén, Raj P. - Ambrus, Závoda, Búzás (Tasi) - Medveczki, Lénárt (Varga), Kondacs.

Jó kezdés után a második félidőre a hazaiak kissé visszaestek. A medgyesiek maguknak tették nehezzé a találkozót, 2:1-nél 11-est hibáztak. Gól: Kondacs 2, Lénárt.

A második fordulóban Vésztőn nyertünk 2:0-ra, de ezután három vereség és két döntetlen következett. Így a 10. helyről várták a nyolcadik forduló.

B. Hunyadi - Kétegyháza 3:1 (1:0)

Hunyadi: Nagy Zs. - Bencsik, Csík, Egri, Szabó - Oravecz, Virág (Medveczki), Demjén - Varga (Rohony), Lénárt, Kondacs (André)

Megszületett a régen várt siker a mezőnyben szépen adogató, de a kapura veszélytelen kétégyháziakkal szemben. Az eredmény nem tükrözi a hazaiak fölényét.

Gól: Medveczki 2, Oravecz.

Ezt követte egy tótkomlói vereség, majd három győztes meccs a Bcs. Favorit és a Bat-

tonya ellen, valamint a 12. forduló:

Mezőberény - B. Hunyadi 0:2 (0:1)

Hunyadi: Nagy Zs. - Bencsik, Csík, Egri, Nagy F. (Virág) - Szabó, Rohony, Demjén - Kondacs, Varga, Kovács (Oláh)

Kellemes, szép időben a gyenge napot kifogó hazaiak ellen a jól játszó vendégek megérdemelten nyertek. Gól: Kondacs 2.

Ez a siker azt jelentette, hogy a Hunyadi a 4. helyre kerül 14 megszerzett pontjával.

A befejező szakaszban egy győzelem, egy vereség és egy döntetlen született. Az őszi szezont a hatodik helyen zárta együttesünk 17 ponttal.

A téli szünetben újabb változások voltak. Virág Imre, Tasi László és Csík Imre is szögbe akasztotta a stopplist, így a 80-as évek első felében több jó eredményt elérő csapatból hírmondó sem maradt. Továbbá távozott Demjén Gyomára, és Liskai bevonult Mezőtúrra. Érkezett viszont két Békéscsabán tanuló szentendrési fiatal: Bordács Zoltán és Gazsó István, valamint Izsák és Sáfár Szarvasról.

Tavaszi 1. forduló:

B. Hunyadi - Battonya 0:1 (0:1)

Hunyadi: Petrás - Bencsik, Bordács, Szabó, Raj P. - Rohony, Varga (Kovács), Izsák (Gazsó) - Sáfár, Oravecz, Kondacs.

A mérkőzésre az idény eleji játék volt a jellemző, melyen a hazai védők megingását a battonyaiak kihasználták, így megérdemelten nyerték meg a mérkőzést.

A 19. fordulóban a listavezető vendégei voltunk:

Mezőkovácsháza - B. Hunyadi 1:1 (0:1)

Hunyadi: Nagy Zs. - Bencsik, Bordács, Szabó, Raj P. (Raj T.) - Varga, Izsák, Sáfár - Oravecz, Gazsó, Kovács (Medveczki)

Bravúros pontszerzés, melyről így szól a krónika: Már a 3. percben vezetést szereztek a vendégek. Sáfár beadását Izsák helyezte a kapuba. A gól után a hazaiak meddő támadásait sikeresen verték vissza a vendégek. A második félidőben a

mezőkovácsházaiak teljesen beszorították a szentendrésiakat, de azok hőiesen és roppant nagy lelkesedéssel védtek kapujukat a góltól, a szerencse nem kis közreműködésével. A gyenge napot kifogó hazaiak végül egy perccel a befejezés előtt egy 16 m-es lövéssel egyenlítették. A 21 éves átlagéletkorú vendégek megérdemelten vitték el az egyik pontot.

Jók: Nagy Zs. (a mezőny legjobbja) s a csapat minden tagja.

A bajnokság kétharmadánál a hatodik helyen állt a Hunyadi 20 ponttal. A hátralévő mérkőzéseken közel 50%-os teljesítményt nyújtott a csapat. A

legérdekesebb meccs a 24. fordulóban volt:

Kétegyháza - B. Hunyadi 1:1, a 69. percben félbeszakadt.

Hunyadi: Nagy Zs. - Bencsik, Bordács, Szabó, Raj P. - Oravecz, Izsák, Sáfár - Kondacs (Székely), Kovács, Gazsó.

A 69. percben különböző viták illetve verekedés után a játékvezető két kétegyházi játékost kiállított, majd lefújta a mérkőzést.

A Békés Megyei Labdarúgó Szövetség fegyelmi bizottsága a félbeszakadt mérkőzés eredményét a pályán elért (1:1) eredménnyel igazolta!

Paulik János vezető edzőt hat bajnoki vagy kupamérkőzésen a kispadtól eltiltotta, de egy év próbaidőre felfüggesztette.

Az 1991/92-es megyei I.o. bajnokság végeredménye

1. Mezőkovácsháza	30	25	3	2	111-30	53 pont
2. Elek Dualflex	30	17	6	7	56-27	40 pont
3. Kamut	30	13	11	6	49-32	37 pont
4. Battonya	30	11	12	7	38-34	34 pont
5. Gyulavári	30	12	8	10	41-32	32 pont
6. Tótkomlós	30	13	5	12	48-42	31 pont
7. Füzesgyarmat	30	12	7	11	45-39	31 pont
8. B. Hunyadi	30	12	7	11	44-40	31 pont
9. Bcs. Előre Favorit	30	10	11	9	40-36	30 pont
10. Medgyesegyháza	30	12	6	12	55-65	30 pont
11. Sarkad	30	12	5	13	40-44	29 pont
12. Mezőberény	30	10	8	12	43-48	28 pont
13. Mezőhegyes	30	12	3	15	41-55	28 pont
14. Kétegyháza	30	6	9	15	38-59	21 pont
15. Csorvás	30	5	8	17	28-67	18 pont
16. Vésztő	30	2	3	25	10-77	7 pont

Az 1992/93-as bajnokságot is Paulik János irányítása alatt kezdte a Hunyadi. Három új játékos érkezett Szarvasról: Sztancsik, Zahorecz és Truczka.

A keret többnyire megegyezik az előző évivel.

Eredmények:

1. forduló

B. Hunyadi - Tótkomlós 1:0 (1:0)

Hunyadi: Petrás - Bencsik, Bordács, Sztancsik, Raj P. - Gazsó (Egri), Medveczki, Zahorecz - Varga, Kovács, Raj T. (Oláh).

A hazaiak az első játékrészben lerohanták a komlóiakat. Szünet után feljöttek a vendégek, de a 16-osnál elfogyott a tudományuk.

Góllövő: Raj T.

Váltakozó sikerekkel haladtunk előre. A 6. forduló után a tizedik helyet foglaltuk el 6 ponttal.

7. forduló

Gyulavári - B. Hunyadi 6:3 (2:2)

Hunyadi: Petrás - Bencsik, Bordács, Sztancsik, Raj P. - Medveczki, Izsák, Truczka (Erdei) - Kovács, Székely, Zahorecz (Egri).

Ez sem egy mindennapi mérkőzés volt! Íme a krónika:

A hazaiak 2:0-ra elhúztak, de a vendégek ügyesen kihasználták a gyulavári védelem megingásait és 2:3-ra fordítottak. A vendéglátók nagy erőfeszítéseket tettek a kiegyenlítésért, ami sikerült is nekik. Ekkor elszabadult a pokol és három(!) békésszentandrás labdarúgó

újabb sorozat XIX. fejezet

de jó irányba?

Raj (68 p), Petrás és Bordács (75 p) a kiállítás sorsára jutott sportszerűtlenségért, illetve a játékvezető megsértéséért. A gyulaváriak ezután tetszés szerint érték el a góljaikat.

Góllövők: Kovács, Izsák, Székely

A fegyelmi bizottság döntése alapján Raj 2, Bordács 3, Petrás 4 mérkőzésre szóló eltiltást kapott, amit három hónapra felfüggesztettek.

8. forduló

B. Hunyadi - Békési SE 3:0 (1:0)

Hunyadi: Petrás - Bencsik, Bordács, Sztancsik, Raj P. - Izsák (Oláh), Truczka, Zahorecz - Varga, Székely (Szabó), Kovács

Nagyíramú mérkőzésen a jól játszó hazaiak megérdemelten tartották otthon a két pontot a listavezetővel szemben.

Az őszi szezon hátralévő mérkőzésein győzelem született a Mezőberény és a Kétegyháza ellen, döntetlen Szeghalmon és kikaptunk Sarkadon, a Bcs. MÁV-nál és Battonyán valamint a Medgyesegyházától hazai pályán.

Az őszi szezont a 11. helyen zártuk 13 ponttal. Az eredeti célkitűzés, az 50%-os teljesítmény nem sikerült. A téli szünet folyamán újabb változások történtek a csapat házatáján. Paulik János edző elkészült, helyére Koltai Lajos érkezett Gyomaendrődről. Új játékos Pusztai és Veres, mindketten Szarvasról.

A tavaszi szezont döntetlennel kezdtük Tótkomlóson. A második fordulóban a Jaminát fogadtuk:

B. Hunyadi - Bcs. Előre Jamina 3:0 (1:0)

Hunyadi: Petrás - Bencsik, Medveczki, Szabó, Nagy - Kovács (Pusztai), Truczka, Izsák - Varga, Zahorecz (Kondacs), Székely (Veres)

Izgalmas mérkőzésen a helyzeteit jobban kihasználó hazaiak megérdemelten nyerték meg a mérkőzést.

Gól: Bencsik, Kovács, Pusztai

Jók: Petrás, Bencsik, Szabó, Nagy F.

A folytatásban vereséget szenvedtünk Eleken és Mezőhegyesen, majd itthon döntetlenül végeztünk a Kamuttal.

A 20. forduló után a 11. helyen álltunk 17 ponttal.

21. forduló

Füzesgyarmat - B. Hunyadi 0:1 (0:0)

Hunyadi: Petrás - Bencsik, Bordács, Szabó, Nagy (Medveczki) - Varga (Zahorecz), Truczka, Izsák - Kondacs, Székely (Sztancsik), Kovács

Küzdelmes mérkőzésen a vendégesapat lelkes játékaival rászolgált a két pontra. Gól: Kovács.

Jók: mindenkit dicséret illet teljesítményéért.

A következő öt mérkőzésből négyet elvesztettünk (Békés, Szeghalom, Mezőberény és

Sarkad), ami azt jelentette, hogy a kieső zóna szélére kerültünk. Így érkezünk Medgyesegyházára, aki még harcban állt a dobogóért.

22. forduló

Medgyesegyháza - B. Hunyadi 0:0

Hunyadi: Mikolík - Bencsik, Medveczki, Szabó, Nagy - Varga (Veres), Bordács, Pusztai (Izsák) - Sztancsik, Zahorecz, Kovács.

A hazaiak a gólhelyzetek kihasználásában, a vendégek erőnlétben múlták felül ellenfelüket. Reális eredmény született.

Jók: Medveczki, Nagy, Zahorecz

A következő fordulóban legyőztük a csabai MÁV-ot, így elkerültünk a veszélyzónából és nem befolyásolta helyzetünket az utolsó fordulóban elszenvedett vereség, hazai pályán a Battonyától.

Az 1992/93-as megyei I. bajnokság végeredménye:

1. Colors SE Békés	30	22	6	2	92-32	50 pont
2. Battonya	30	19	7	4	57-29	45 pont
3. Szeghalom	30	15	9	6	63-51	39 pont
4. Tótkomlós	30	10	12	8	46-32	32 pont
5. Medgyesegyháza	30	11	10	9	51-48	32 pont
6. Elek	30	10	12	8	35-36	32 pont
7. Kamut	30	10	10	10	37-39	30 pont
8. Bcs. MÁV	30	11	7	12	47-55	29 pont
9. Mezőhegyes	30	11	6	13	44-49	28 pont
10. Gyulavári	30	11	5	14	48-53	27 pont
11. B. Hunyadi	30	9	7	14	37-36	25 pont
12. Bcs. E. Jamina	30	7	11	12	29-49	25 pont
13. Mezőberény	30	8	8	14	40-56	24 pont
14. Füzesgyarmat	30	7	7	16	43-53	23 pont
15. Sarkad	30	5	12	13	40-53	22 pont
16. Kétegyháza	30	3	11	16	27-55	17 pont

Az előző évhez képest némileg gyengültünk, azonban az alsóház nagyon megerősödött!

Köszönöm figyelmüket.

Hézfi Róbert

Ajánljuk MAGunkat!

Tavaszi árpa, zab, borsó, lucerna, fénymag, szudáni fű, étkezési-, madáreleség- és olajnapraforgó, valamint hibridkukorica vetőmagok széles fajtaválasztékával állunk a termelők rendelkezésére.

Termeltetési szerződést kötünk fénymag, étkezési- és madáreleség napraforgóra.

MEZŐMAG



MEZŐMAG Kft.

Szarvas, Kákai major

Tel.: 66/312-376 * 30/9455-364

A Hunyadi Mátyás Sportegyesület vezetése, labdarúgói mély megrendüléssel búcsúznak tragikus körülmények között elhunyt

GYULAI LÁSZLÓTÓL,

aki több éven keresztül volt az SE labdarúgója.

Emlékét kegyelettel megőrizzük.

A Zalka Máté Szövetkezet várja

azon egyének és csoportok jelentkezését, akik hibridkukorica címezést szeretnének vállalni június-július hónapban.

Jelentkezni lehet április 30-ig a szövetkezet irodájában Fabó Istvánnál.



SPORT



Tisztújító közgyűlés a Hunyadi Mátyás Sportegyesületnél

Február 20-án tartotta közgyűlését a Hunyadi Mátyás SE. Ezen már nem vettek részt a kajakos és a kézilabdázó tagok, akik mint ismeretes, önálló klubot alakítottak. 67 fő tag jelenlétében Mrena Mihály levezető elnök üdvözölte a résztvevőket, majd Ambrus Zoltán sportköri elnök értékelte az eltelt 4 évet. Beszámolójában kiemelte, hogy ezen időszakban valósult meg a sporttelepen a szennyvíz bekötése a hálózatba, a gázfűtés bevezetése a labdarúgó székházba, valamint a csónakházba. Kiépítették a hangosító berendezést a pálya körül, a hátsó pályán villanyfényben lehet edzeni. Megoldották a játékvezetői öltözőben a zuhanyozás lehetőségét. Az öltözők és a székház állapota a belvizes körülmények között nagyon leromlott és az ISM pályázaton sajnos nem nyertek, így csak a legszükségesebb teendőket tudták elvégezni. Összességében eredményesnek ítélte a Hunyadi SE négyéves tevékenységét. A sporteredmények értékelését nem említette a beszámolójában. Második napirendi pontként a tagok egy átalakított új alapszabályt fogadtak el. Döntöttek arról, hogy közhasznú szervezetként jegyeztetik be az egyesületet. A fő feladat a labdarúgó csapat működtetése, de ezenkívül a tömegsport, szabadidős sporttevékenység is fontos szerepet kap az egyesület életében. Ezután került sor az egyesület tisztviselőinek megválasztására. Az alapszabály értelmében 5 tagú elnökséget és 3 tagú Felügyelő Bizottságot kellett választani. A közgyűlés titkos szavazással Bobvos Jánost választotta elnöknek, elnökségi tagoknak Gazsó Jánost, Hévízi Róbertet, Tóth Zoltánt és Sinka Imrét. A Felügyelő Bizottság elnöke Mrena Mihály, tagjai Virág Imre és id. Petrás Ernő lettek. A közgyűlés végén a megválasztott elnök - Bobvos János - megköszönte a bizalmat és ígéretet tett arra, hogy az elnökségi tagokkal közösen a legjobb tudásuk szerint vezetik az egyesületet. Beszélgetésre kértem az egyesület új elnökét - Bobvos Jánost. - *Először is gratulálok és sok sikert kívánok neked ehhez a munkához. Kérlek beszélj a terveidről?* - Köszönöm a gratulációt. Előjáróban annyit szeretnék elmondani, hogy nem akartam én elnök lenni mindenáron, igaz már régebben felkérték arra, hogy vállaljak tisztséget. Végül 2 nappal a közgyűlés előtt mondtam igent a

jelölésre, amikor megismertem az elnökségi tagságra jelöltek végleges névsorát. Végül a közgyűlésen a tagok megválasztották azt az elnökséget, mely sokat képes tenni nemcsak a Hunyadi SE, hanem a község érdekében is.

- *Sokak meglepetésére Varga László kimaradt az elnökségből. Neki milyen szerepe lesz ezután?*

- Röviddel a közgyűlés után az első elnökségi ülésen, ahol csak kizárólag személyi kérdésekkel foglalkoztunk, határozottunk Varga László személyéről. Ő lett az ügyvezető, akinek feladata labdarúgással kapcsolatos összes napi munkák irányítása, ügyintézése. Emellett az ifi csapat edzője, aki most szerezte meg az új képzési formában az Ifi „D” licences edzői minősítést.

- *Milyen kérdések szerepeltek még az első elnökségi ülésen?*

- Megerősítettük Tóth Jánost a felnőtt csapat edzői tisztében. Az ifi csapat edzője Varga László, a serdülő csapaté Petrás Endre továbbra is. A technikai vezető Dorogi András. A bajnokság félidejében semmi esetre sem akartunk változtatni, mert úgy érezzük, hogy célkitűzéseinket ilyen személyi összetételben teljesíteni tudjuk.

- *Melyek ezek a célkitűzések?*

- A felnőtt csapat játékosállománya a 6 új játékoskal véleményem szerint megerősödött és képes lehet arra, hogy a hat közé kerüljön. Sajnos az edzés látogatottsága igen gyenge, ezen változtatni kell. El kell beszélgetni a játékosokkal. Ezután az elnökségi üléseken a játékosok képviselője tanácskozási joggal részt vesz. A felkészülési mérkőzéseken a csapat jó eredményt ért el, ami biztató a jövőre nézve. Az ifi csapat szereplése megfelelő. Varga László kellőképpen összetartja a csapatot, az edzéseken legalább 80%-os a megjelenés. A serdülő csapatnál Petrás Endre lelkesen dolgozik Sinka Pista bácsi segítségével.

- *Új elnökség, új tervek. Melyek ezek?*

- A Hunyadi SE-n belül ezután már csak a labdarúgás problémáival kell foglalkoznunk, amelyek nem kevesek. A legfontosabb feladatunk a székház felújítása. Ebben az évben ismét pályázni kell. A Békéscsaba Labdarúgó Szövetség előírásai között szerepel, hogy 2000. július 31. után az ellenfél számára külön zuhanyozásra lehetőséget kell biztosítani, ami most még nincs. Ezt meg kell oldani. 2003. december 31-ig a sporttelep köré külső kerítést kell húzni, valamint a főpálya két ka-

puja mögé dróthálót. Szeretnénk a jövőben bevezetni a mérkőzésekre a bérletárusítást, a tagnyilvántartást pontosítani, igazolványokat kiadni, az adminisztrációs ügyintézés az alapszabálynak megfelelően végezni. Szeretnénk valamennyi sportegyesülettel jó kapcsolatot kialakítani. Együttműködési megállapodást kell kötni az

Önkormányzattal, a kajakosokkal, a sporttelepre vonatkozó elképzelésekről, használatról. Végezetül szeretném még elmondani, hogy ehhez a munkához számítok valamennyi sportoló, sportbarát aktív részvételére és véleményére. - *Köszönöm a beszélgetést.*

Fabó István

Felkészülési eredmények

A csapatunk részt vett a három hétvégén három helyszínen megrendezett hagyományos „Orbán” kupán. A mérkőzések eredményei:

I. forduló Békésszentandráson
Békésszentandrás - Nagyszénás 1:1, tizenegyesekkel: 4:3

Rendes játékidőben nem bírt egymással a két csapat, de végül is a tizenegyeseket jobban rúgtuk, így nyertünk 4:3-ra.

Gólszerző: Banász

Gádos - Békéssámson 2:0

II. forduló Gádoson

Békésszentandrás - Békéssámson 5:0
Jól játszott a Hunyadi. Ilyen arányban is megérdemelten győztünk.

Gólszerzők: Miknyik 2, Bakró 2, Oravecz

Gádos - Nagyszénás 2:2, tizenegyesekkel 7:6

III. forduló Nagyszénáson:

Gádos - Békésszentandrás 4:0

A tartalékos Hunyadi ellen magabiztos győzelmet aratott a Gádos.

Nagyszénás - Békéssámson 3:3

A torna végeredménye:

1. Gádos 8 pont
2. Békésszentandrás 5 pont
3. Nagyszénás 3 pont
4. Békéssámson 1 pont

A torna legjobb játékosa a Hunyadi SE futballistája, Bakró Géza lett.

A Hunyadi SE játékoskerete a tavaszi idényben:

kapusok: Petrás Ernő, Kondacs Attila

Védők: Mrena Tibor, Bencsik Tamás, Bordács Zoltán, Palotai András, Boros Szabolcs, Prjevara András, Szabó János

Középpályások: Bakró Géza, Farkas Roland, Sándor Csaba, Oravecz Tamás, Kovács Norbert, Bencsik Imre, Dorogi Róbert, Kuzsi Adrián, Miknyik Mihály.

Csatárok: Banász Gábor, Juhász Attila, Ambrus Zoltán, Radics József, Kerekes Béla.

Fabó István

KÉZILABDA

Március 25-én kezdődik a bajnokság tavaszi idénye a kézilabdázóknál. A felkészülés zárásaként az újkígyósi és orosházi teremtorán lejátszotta a csapat az utolsó mérkőzéseit. Eredmények:

Újkígyós - Bszentandrás 24:21 (12:9) Legjobb góldobók: Kozák 9, Szopka 4.

Békésszentandrás - Sarkadkeresztúr 18:17 (10:7) Legjobb góldobók: Szopka 6, Kozák 4.

Bszentandrás - Gerla 16:17 (8:10) Legjobb góldobók: Kovács 6.

Bszentandrás - Békéscsabai NKC 27:30 (13:14) Legjobb góldobók: Hangyás 6, Kozák 5.

Apáti N. Ferenc értékelése szerint ezeken a mérkőzéseken elsősorban nem az eredmény volt a fontos, hanem az, hogy kialakuljon egy stabil létszámú csapat mindkét együttesnél. A felnőtt csapat létszáma 15 fő, és az ifjúságiaknál

is kialakult egy 14 fős állandó létszámú társaság.

Az iskolai 7-8. osztályosai mellett már egy újabb fiatalabb gyerekekből álló csapat is elkezdte az edzéseket. A felnőtt csapat játékosai: Németh Anna, Szucsán Attiláné, Tóth Erika, Kozák Györgyi, Benedek Erika, Egriné Kovács Andrea, Szopka Szilvia, Árgyelánné Hangyás Tünde, Lólé Emília, Lestyán G. Anna, Szucsán Nikolett, Csík Melinda, Patkó Henrietta, Kiss Annamária, Kovács Tünde.

A bajnoki sorsolás még teljes egészében nem készült el.

Az első három mérkőzés időpontjai: Március 25-én Békéscsabai NKC - Békésszentandrás felnőtt, ifi

Április 1-jén Békésszentandrás - Magyarbányhegyes felnőtt

Április 8-án Újkígyós - Békésszentandrás felnőtt, ifi

Fabó István